PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VII ЛИСТОПАД — NOVEMBER, 1966 ЧИСЛО 11

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VII
Ч. 11

ЛИСТОПАД, 1966
Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська — редакторка, Анна Токарик — голова Союзу, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

NOVEMBER, 1966
Monthly Publication

VOL. VII
No. 11

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: Добрий вид на річку Собль та її три водоспади знаходяться в Шютському Провінційному Парку в Онтаріо поблизу містечка Мессі, 64 милі на захід від Содбурі. Парк названо так тому, що там були колись великі жолоби (шют) для спускання колод, щоб обминути пороги і довести дерево до рівного плеса веди. Ця Піскова річка вславилася як сплавний шлях для лісоматеріялу в 1882-1924. Фото: „Телеграм"

В ЦІМ ЧИСЛІ:

С. Литвин — Поети	1
Павло Петренко — В соті роковини	1
А. Токарик — З Конвенції КНЖРади	5
А Рурик — На відповідальних позиціях	7
Костюк — „Украдене щастя"	9
Н. Кібець — По країні наших батьків	11
Л. Килимник — Праця батьків з дітьми дома	13
Resolutions of the NCW of Canada	15
При праці для журнала	17
І. Цитович — Зустріч з Франком	18
Наталія Кібець — Передчуття	18
Анне Саксе — Піковий король	19
С. С. — Ювілей Софії Грещук	22
А. Ант — Нові Книги	23
Для дітей	25
До окружного з'їзду	26
Громадська і родинна хроніка	27
Українська вишивка	32
Приписи	33

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

НАШИМ НАЙМЕНШИМ (віршики, пісні, байочки, три для маленьких)	$1.50
КОЛЯДНИК ДЛЯ ДІТЕЙ З НОТАМИ І СЛОВАМИ, написав проф. С. Яремко	.15
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК	$1.75
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин	$5.50
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон	.50
Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар	.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська	.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова	$3.00
БАТЬКИ І ДІТИ — написала Тоня Горохович	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$4.25
— брошурована	$3.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	.25
ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$2.50
ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлимо на ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК

Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

624 Upper Ottawa St.,

Hamilton, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VII ЛИСТОПАД, 1966 Ч. 11

Павло Петренко

В СОТІ РОКОВИНИ

З нотаток про Михайла Грушевського

29 вересня ц. р. сповнилося сто років з дня народження Михайла Грушевського — великого українського історика — монументальна, хай і не закінчена, десятитомова „Історія України-Руси" яка має в історії українського національного руху значення не менше, ніж Шевченків „Кобзар".

В особі Грушевського Україна мала першого й досі найвизначнішого і не двонаціонального мовою і тематикою українського історика, що поєднував у своїй діяльності працю вченого з діяльністю громадянина і політика.

Грушевський був професором історії й автором численних праць, більшість яких робили б честь кожному видатному ученому — представникові „великих" державних націй того часу, і водночас він був блискучим організатором українського, наукового життя по обидва боки Збруча.

Його поява у Львові змінює рішуче характер культурно-наукового життя столиці української Галичини. Дякуючи своєму хистові організатора й керівника науково-дослідчої праці, він залучив до праці в Науковому Товаристві ім. Шевченка І. Франка, перед тим ізгоя в західньо українському „поважному" суспільстві, і перетворив це товариство на справді наукову інституцію, що наприкінці двадцятирічного перебування Грушевського у Львові піднеслось до рівня Української Академії Наук.

У тій же співпраці засновує він у Львові перший „товстий" журнал, що в одміну, скажемо, від „Основи" виходив українською мовою і, що ще також важливо, стояв на рівні європейських журналів цього типу. Маємо на увазі „Літературно-Науковий Вісник", що за редакцією Грушевського виходив 17 років, спершу у Львові, а потім, після революції 1905 року, у Києві.

Сміємо думати, не випадково перший том „Історії України-Руси", як і перше число „Літературно-Наукового Вісника" виходять у світ 1898 року, коли вся національно-свідома Україна святкувала соті роковини виходу в світ „Енеїди" Котляревського, з яким у свідомості української інтелігенції того часу пов'язувався початок національного відродження України. Урочистостями, пов'язаними з цим ювілеєм у Львові, українці декларували свою зрілість національну.

Тож, наука й література тут виразно поєднувались з національною політикою, а що Грушевський 1898 року очолював уже Наукове Т-во Шевченка, редагував „Літературно-Науковий Вісник" і ще за життя свого учителя — проф. історії в Київському університеті В. Антоновича — був уже загально-визнаним корифеєм українських істориків, то вже тоді чимраз виразніше виступає як провідна загальноукраїнська постать в нашому національному русі. Це визнавали всі учасники того руху, його друзі й вороги.

Що вражає в Грушевському, коли перечитаєш його життєву путь і осяги його, — це, так скажемо, органічність його українства. Явище не таке то вже часте серед українських інтелігентів його ґенерації. У біографії Грушев-

---

Степан Литвин

Поети

Не думають поети про багатство,
Не виглядають слави крадькома.
Багатство їхнє — то народів братство
А слава — то поезія сама.

Не думають поети про посади —
Адже і так найвищі в них пости:
Вони одвіку речники громади,
Господарі краси і доброти.

Не думають поети про здоров'я,
Хоч палить душу їм до кривди гнів.
Вони і справді пишуть серця кровю,
Згоряють на повільному вогні.

Не думають поети про безсмертя —
Вони людей підносять до зірок.
І день і ніч — усе життя уперто
Сплітають людству вічності вінок.

Поети мріють. Про красу Людини,
І правди цвіт і волі дивосвіт...
Поети умирають молодими
У двадцять сім і дев'яносто літ.

Проф. Михайло Грушевський (29 вересня 1866 р. — 25 липня 1934 р.)

ського немає моменту, коли він відчув себе українцем, свідомим конечности боротьби за ствердження свого народу як повноправної нації в колі інших народів. Ніхто, коли мовиться за зустрічі з якимись „учителями", й ніщо, коли йдеться про якісь літературні твори чи події, раптом не навертало його на українство, як то сталося з Іваном Франком, П. Кулішем чи М. Костомаровим.

Факт цей вражає тим більше, що в роки формування особистости нашого ученого, він перебував в оточені, що ніяк не могло сприяти розвиткові національної свідомости. Народився він на спольщеній Холмщині і в найважливіші під оглядом формування світогляду роки гімназійні проводить у Тбілісі, де, як підкреслює потім він сам, у гімназії, крім нього, не було жодного українця.

Батько — талановитий, відданий своїй професії педагог, що був тоді директором народних шкіл, не був, як підкреслює в своїх спогадах М. Грушевський, „активним" українцем, але він, як і його дружина, тужили за рідним краєм, любили свій нарід, його звичаї, мову, історію й природу. Тільки раз на три роки, коли Сергій Грушевський мав довші вакації, могла родина Грушевських об'їздити своїх родичів на Україні й, отже, майбутній автор „Історії України-Руси" і перший президент відродженої Української Держави міг бачити тоді Україну.

**
*

По закінченні гімназії Грушевський їде до Києва, бо там курс історії Росії читає голова української громади, колишній навернений на українство — з польського й спольщеного середовища „хлопоман" Володимир Антонович. У виборі університету й учителя Грушевський не помилився, як рідко коли потім протягом усього свого життя помилявся він у виборі місця діяльности.

Антонович звернув увагу на талановитого студента. Ще до закінчення університетських студій М. Грушевський пише велику історичну монографію „История Киевской земли от Ярослава Мудрого до конца XIV в.", за яку дістає від університету золоту медалю. В 1891 р. ця праця 25 річного вченого виходить друком.

Так уже по закінченні своїх університетських студій, залишений при університеті, як професорський стипендіянт, що після блискучого захисту в 1894 р. дисертації „Барське Староство" дістає ступінь магістра історії, і того ж року за рекомендацією В. Антоновича, що відмовився від пропонованої йому Львівським університетом катедри історії України й порадив запросити на ту посаду М. Грушевського, — молодий, 28 річний учений їде до Львова, де 20 років провадить виклади в університеті і поринає в наукову і громадсько-політичну працю.

**
*

У Галичині в той час серед учених, історичні погляди, які стояли нарівні тодішньої західно-європейської науки й тому були суголосні тим поглядам, що їх клав в основу своїх викладів молодий професор, можна назвати лише старшого на десять років Франка. І це майже все, що мала тоді справді талановитого серед працівників науки Галичина.

Згуртувавши навколо себе все, що було свіжого, молодого й талановитого на Західній Україні, Грушевський створює свою історичну школу й за 20 років життя там лишив по собі не одного талановитого історика.

Про поезію Шевченка один з його російських сучасників писав, що українці, маючи українською мовою писані твори Шевченка, не примиряться вже з своїм підрядним становищем як народ. Ще з більшим правом можемо те ж заявити про праці з історії України М. Грушевського.

**
*

З головних праць Грушевського треба передусім назвати його десять томів історії України-Руси, що обривається на добі Хмельниччини. Доведений до кінця революції 1917 року, цей твір мав би ще якихось 5-7 томів. В основу його покладено лекції, читані протягом 19 років у львівському університеті.

Далі слід згадати невеликий розміром том „Очерков истории украинского народа." То є курс лекцій, що його року 1903 проф. Грушев-

ський читав у Парижі, у створеній там відомим, світової слави ученим, родом українцем, Максимом Ковалевським „Вільній російській школі суспільних наук". На виклади до тої школи запрошено було світил російської та західно-європейської науки того часу.

Великою подією в історії українського національного руху була поява 1911 року ілюстрованої „Історії України" Грушевського. Цей добре і з смаком ілюстрований чималий розміром том розрахований був на ширшого читача і відограв у розвитку нашої національної самосвідомости ролю не меншу, ніж десять томів великої „Історії України-Руси". Після революції цей твір у новій редакції витримав кілька видань, перекладений був на кілька західно-європейських мов.

З численних наукових праць Грушевського мусимо згадати великий твір з історії української літератури, над яким він працював протягом останніх 12 років свого життя. Маємо на увазі кількатомову його „Історію української літератури", що обривається на тому самому майже часі, що й останній том „Історії України-Руси".

Ми назвали лише кілька більших праць М. Грушевського з-поміж дуже багатьох його наукових творів. У показчику друкованих творів Грушевського, вміщеному у виданому з нагоди 60-річчя народження й 40-річчя наукової діяльности вченого двотомову збірку праць істориків з України й інших країн, що відгукнулись на той ювілей, — бачимо щось із 1800 позицій. А показчик той не може претендувати на повноту!

Говорячи про наукову літературну спадщину М. Грушевського, слід, безперечно, згадати невелику розміром, але, так скажемо, епохотворчу статтю великого історика, вміщену р. 1904 у виданих Російською Академією Наук „Статтях по Славяноведенію" — „Звичайна схема „русской" історії й справа раціонального укладу історії східнього славянства." У статті тій, до речі, вміщеній у згаданому виданні українською мовою — М. Грушевський доводить безпідставність включення „Київського" періоду в історію Росії і заявляє, що Київська держава становить добу в історії народу українського, і тільки цього народу.

Про вагу цього факту в історії національного становлення українців промовисто говорить факт вміщення названої щойно статті як першої серед виданих р. 1964 „Прологом" „документів і матеріялів до історії української думки" під назвою „Вивід прав України".

Знаменність включення цього документу до „Прологу" поруч з „Виводом прав України" П. Орлика та Четвертого Універсалу Української Центральної Ради стане зрозумілою, коли згадаємо, що починаючи з 1920 років і мало не до нині, Грушевському закидалось — закидається ще — що він у своїх працях ігнорував факти розвитку у нас державницького мисленя, наголошуючи натомість моменти соціяльної боротьби, а у своїй діяльності політичній та в публіцистичних статтях нібито виступав як оборонець ідей автономії України в рамцях російської держави.

**
*

Вся діяльність Грушевського була розрахована на осягнення його нацією політичної незалежности. У конкретних життєвих умовах, стоячи перед кволістю українського національного руху, він з тактичних міркувань обмежувався у своїй програмі-мінімум боротьбою за автономію, але Грушевського ніколи не покидала мрія його життя — незалежність України.

Це знали друзі Грушевського, знали й вороги, зокрема поліційні. Коли ви перегорнете сторінки великої розміром, виданої р. 1912, книги цензора Щоголєва під промовистою назвою „Украинское движение, как современный этап южно-русского сепаратизма" й заглянете до іменного показчика цього твору, то переконаєтеся, що Грушевському приділяється там так багато місця, як жодному з „сепаратистів". Дошукуючись істини в питаннях політичної боротьби, слід довіряти більше охранникам, ніж партійним публіцистам: органи „наблюдения и сыска" потребують якнайоб'єктивніші відомості.

У передмові до першого видання своєї „Історії України" М. Грушевський писав:

„Ілюстрації давав я тільки „автентичні" — знимки з старих портретів, ґравюр, будинків, а не скомпоновані сучасними малярами. Що найбільше позволив собі подати кілька рисунків, які на підставі старих монет, печаток тощо пробують відтворити портрет чи образ діяча. Поза тим я старався обминати всякі фантастичності"...

Це саме міг би сказати історик і про своє висвітлення осіб, фактів і соціяльних процесів минулого: „старався обминати всякі фантастичності." На жаль, наша історіографія була й ще є багата на фантастичності. Бісмарк говорив про поляків, що вони є поети в політиці і політики в поезії. Якби залізний канцлер знав

польську історіографію, то додав би: „і в історіографії. Ми не без успіху наслідуємо тут поляків.

Автор „Історії України-Руси", скільки міг, уникав тої „поезії" в своїх історичних працях, навіть у популярних, він, опрацьовуючи історичний матеріял, тримався на рівні сучасної методології історії. Цим слід пояснити, що „Історію України-Руси" цінять і студіюють всі поважні дослідники, навіть ті, що цікавляться історією „Южної Росії" чи східніх окраїн Польщі...

**
*

М. Грушевський становив щасливий виняток серед українських політиків тої доби. Був тверезим раціоналістом в політиці і людиною, яка ніколи не втрачала контролю над собою. Старий демократ-ліберал, симпатик УНДО й ТУП, — він міг би бути українським Масариком, якби... не українська географія й не українське історичне й психологічне підґрунтя. Почуття особистої й національної гордости було розвинено в ньому до максимума.

Це почуття не дозволяло йому — єдиному — встати на наказ німецького офіцера, що прийшов розганяти Українську Центральну Раду, головою якої був Грушевський.

Не скидав він капелюха й перед совєтськими можновладцями, коли був вже на терені Совєтської України й показав приклад, чи не єдиний в історії совєтської держави і, в усякому разі, один з дуже небагатьох у світовій історії, ефективної боротьби одної, сильної духом людини проти тоталітарної державної системи.

**
*

У березні 1917 року на зміну часові мрій і сподівань прийшов для М. Грушевського час здійснень. Чільний промотор українського руху перед тим, стає він загальновизнаним вождем України.

Не будемо говорити про діяльність його в Центральній Раді. Діяльність ця — широко знана. Того шаленого року — від березня 1917 по квітень 1918 року — великий громадянин пережив багато незабутніх для нього хвилин радости, а ще більше горя, а то й відчаю.

Втративши в наслідок помсти Муравйова свій будинок, де згоріла не тільки бібліотека і матеріяли до дальших томів „Історії України-Руси", але й старовинні документи та стародруки, як і численні предмети старовинного побуту, — Грушевський був гордий, як головний автор IV Універсалу, як державний муж, якому належить ідея Тризуба, як українського державного герба. Завершенням цього періоду політичної кар'єри Грушевського було в останні години перед розгоном Центральної Ради німцями затвердження першої й єдиної в нашій новітній історії Конституції Української Республіки й демонстративне обрання його першим президентом тої республіки.

Але цей тріюмф Грушевського-політика був водночас і кінцем його політичної кар'єри. Тверезий політик, на долю якому припало діяти в п'яну добу, мусів відійти від державної діяльности назавжди. Така доля, як знаємо, спіткала тоді й інших лібералів як у самій Росії, так і в інших повсталих на терені російської імперії державах.

Українські поети в політиці приписували саме нерішучості й „безхребетному" лібералізму та проводові Грушевського поразку української демократії й наступ реакції.

**
*

Щасливо врятувавшись від смерти 1918 року, раз в автомобільній катастрофі, а вдруге, на третій день після розгону Ц. Ради в замахові на життя, який залишається таємницею й по нині, — Грушевський стає „приватною особою. Не запрошено його до директорії, не бере він участи і в урядах УНР.

Непомічуваний, живе потім коротко в Кам'янці, потім, як згадує В. Дорошенко, перебуває якийсь час майже інкогніто в Галичині, якій віддав кращі 20 років свого життя, і, нарешті, оселюється спершу в Відні, а потім у Бадені, недалеко від Відня.

Живучи тут, старий історик не кидає наукової праці. Він засновує Український Соціологічний Інститут, що видає кілька праць його самого й деяких його співробітників. Але можливости працювати над дальшими томами „Історії України-Руси" у Відні не було: бракувало архівних матеріялів, і Грушевський мучиться думкою, чи не краще поїхати йому до Києва.

**
*

У 1923-1924 р. становище совєтської імперії було таке непевне, що в західно-європейських як і американських дипломатичних колах та серед еміґрації живе надія на крах совєтського режиму. Сам Грушевський був певний, що не далі, як за два-три роки революція в Росії покладе край владі большевиків. Про це він признався Матвієві Стахові і зважується на поворот до Києва.

**
*

Їде на Совєтську Україну сповнений надії, що буде зміцнювати українську справу, про-

З Конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради

На 73-тій річній Конвенції Н. Ж. Р., яка відбулась в Ст. Джанс, Ню Бронсвику в днях 6-9 червня ц. р. обговорено багато цікавих питань та вирішено сімнадцять цінних резолюцій.

В Конвенції взяло участь 137 учасниць, які репрезентували 7 провінціяльних Рад, 36 льокальних Рад, 23 референток, і 11 домініяльних організацій, 82 провінціяльних і льокальних Рад, 10 почесних членок і 11 гостей. Конвенція відбувалась в дуже вигіднім готелі Адмірал Біті. Нарадами керувала пані Перл Стін, голова КНЖРади.

Офіціяльне відкриття відбулось бенкетом, що його улаштувало місто Ст. Джанс. До почесної президії бенкету були запрошені повернувші з Конференції Інтернаціональної Жіночої Ради з Тегерану делеґатки. Ціла президія була церемонійно введена до бенкетової залі під марш дівочої шотляндської банди (Piped in by the Girl's Scotish Brass Band). Відкриття відбулось величаво з відповідними формальностями, молебнем та офіціяльними привітами. Зложено було привітання новій льокальній Жіночій Раді в Йорктоні і покликано до слова пані Галю Гнатишин, голову Провінціяльної Жіночої Ради на Саскачеван.

Головну доповідь на Конвенції виголосила пані П. Стін, яка говорила про Конференцію ІЖРади в Тегерані. Пані Гавриш і пані В. А. Рідел доповнили цікавими звідомленнями про гостини і відвідини палацу Ґолестон в Тегерані.

Найбільше уваги і часу присвячено ухваленням резолюцій (поміщені в „Промені" в англійськім відділі). Ці резолюції Рада представляє опісля домініяльному урядові. Всі резолюції були перестудійовані в льокальних і провінціяльних Радах та в домініяльних організаціях. На Конвенціях кожна резолюція була передис-

---

довжуючи збагачувати нашу науку.

Грушевському заборонено було провадити пряму політичну акцію. Заборонено було також викладати в якійсь вищій школі Києва й, отже, мати безпосередній контакт з українською молоддю, але дано було волю дій в Академії Наук, в якій він міг виховувати кадри молодих істориків та видавати і редаґувати наукові праці з історії України. Йому дано було такі можливості, як ніколи й нікому з „буржуазних" українських учених в історії Совєтської України. І ми знаємо, що він використав максимально всі ці можливості.

**
*

За весь час перебування на Совєтській Україні Грушевський не виголосив жодної декларації визнання совєтського режиму й не йшов далі скупих відзначень успіхів нової влади в царині культурній.

З усією категоричністю мусимо стверднти, що до 1930 року совєтська влада мала більше прикростей з Грушевським, ніж Грушевський з владою. Влада пробувала делікатно застрашувати нелюбого їй академіка, влаштувала навіть демонстрації, але Грушевський ігнорував все те. Навіть після арешту членів СВУ й судового процесу, коли в повітрі вже відчувалася майбутня Єжовщина, він рішуче відмовився підписати будьяку заяву й для преси з осудом СВУ.

З розгортанням „соціялістичного наступу", в 1929 р. почався терор. Багатьох учнів й співробітників Грушевського було арештовано. В 1931 р. за наказом ҐПУ учений мусів виїхати до Москви. Тероризували його там „запрошеннями на розмови" на Луб'янці, до ЦК партії, але не зважились заарештувати. Домагались заяв про льояльність, але учений у цих випадках виявляв більший опір, ніж у роках 1924-1925.

**
*

Десь в жовтні 1934 року, знесиленого й тяжко хворого, вивезено його з дозволу „вищих сфер" до Кисловодська, де після поспішно переведеної операції, 25 листопада Грушевський упокоївся навіки...

Влада, щоб покінчити неприємну для неї історію з Грушевським, дала наказ перевезти його тіло до Києва й прийняти на державний кошт похорон. На Байковому кладовищі, де поховано Грушевського, поставлено навіть пам'ятник.

**
*

Що ж тішить сьогодні серце кожного, кому дорога українська справа, — так це зміна в ставленні до Грушевського, коли не „там", то принаймні тут, на еміґрації: великого українського ученого й громадянина починають шанувати не тільки окремі політичні угруповання, а й ті, що свого часу у перебігові партійної боротьби недооцінювали його ролю в історії нашого національного руху.

Грушевський знову стає таким, яким був до травня 1918 року: провідником, перед яким схиляє голову вся нація.

кутована, декотрі доповнено, інші відложено для дальшого дослідження.

Для розваги учасниць Конвенції, Льокальна Жіноча Рада Ст. Джансу і Провін. Жіноча Ради Ню Бронсвику улаштувала цікаву поїздку по місті до славного Дому Лоялістів (Loyalist House), з якого тамтешні мешканці дуже горді. Звідали ми музей, в якім зберігаються всякі експонати, що їх привезли з собою до Канади перші поселенці.

В часі поїздки учасниць — голова КНЖРади пані П. Стін і голова Союзу Українок Канади А. Токарик відбули дуже цікавий інтервю на телевізійній станції. Пані Стін говорила про Конференцію ІЖРади в Тегерані, пані Токарик оповіла про проєкт Союзу Українок Канади на Сторіччя Канади.

В середу, 8-го червня всі учасниці Конвенції були гостями провінціяльного уряду Ню Бронсвику. На бенкеті у Вестфілд Кантрі Клюбі, над прекрасним видом ріки Ст. Джанс. Головним промовцем на бенкеті був прем'єр Н. Б. Лоіс І. Робічавд. Він в цікавий спосіб представив плян розбудови своєї провінції. Між іншим він сказав, що одна з причин, чому вони заохочують канадійські і північно-американські фірми до поселення в Ню Бронсвику є та, що ті державні компанії приносять з собою національний рівень платні.

Окремі наради льокальних, провінціяльних і домініяльних Жіночих Рад виявились необхідними, бо на таких нарадах дуже багато засягнено цінних думок для поліпшення дальшої праці, для кращої співпраці та розв'язування спільних проблем.

В цій Конвенції взяли участь чотири українки, членки Союзу Українок Канадид. Голова Союзу Анна Токарик дала звіт діяльности на окремих нарадах домініяльних організацій. Пані Галя Гнатишин, голова Саскачеванської Жін. Ради дала звіт на нарадах Пров. Жін. Ради; голова льокальної Ж. Р. з Вестминстер, Б.К., пані О. Мацелюх і голова льокальної Ж. Р. з Виндзору пані С. Гавриш давали звіти на сесії Льокальних Рад.

Дуже цікаві були звіти головних референток та спеціяльних комітетів, між якими панна Е. Лонґ повідомила про нове приміщення Бібліотеки Лейді Абердін у Ватерло університеті. Пані Д. Е. Ґрифтен говорила про проєкт і програму провідництва; пані В. А. Вуд — про співпрацю трьох Рад — Національну, Провінціяльну і Льокальну. Учасниці з ентузіязмом приняли спробний проєкт на видання журнала КНЖРади.

До заряду на 1966-67 рік дібрано пані Галю Гнатишин, як одну з заступниць голови, пані Р. О. Кокс з Оттави як референтку фільмів і пані Р. Крейтон з Намаймо, Б.К., на референтку мистецтва і літератури.

Пляни на Конвенцію в 1967 р. — Конвенція відбудеться першого тижня в червні в Монтреалі під час Експо '67. Голова Інтернаціональної Жіночої Ради пані Шумер прийняла запрошення прибути на Конвенцію. Рішено було запросити 14 Жіночих Національних Рад Південної і Північної Америки із ними відбути семінар.

Анна Токарик.

Чотири українки, членки Союзу Українок Канади делєґатками на річній конвенції К.Н.Ж.Р. в Ст. Джонс. Н. Б.; зліва направо — пані: О. Мацелюх — голова льок. Жін. Радиз з Вестминстер, Б. К., С. Гавриш — голова льок. Жін. Ради з Виндзору, Галя Гнатишин — голова Пров. Жін. Ради в Саскачевані і А. Токарик — голова Союзу Українок Канади.

НА ВІДПОВІДАЛЬНИХ ПОЗИЦІЯХ

Вже через якийсь час Канада приготовляється до великого Ювілею Сторіччя Держави. Ми, українці, свідомі того, що і наш нарід вложив свої цеголки-зусилля до величавої розбудови нашої прибраної батьківщини, спільно з нашими співгорожанами радіємо цією надходячою подією.

До участи в підготовчій праці святкування Ювілею, покликано канадійців ріжного етнічного походження, між якими також і українці займають ріжні позиції в комітетах, яким припоручено плянування якнайвеличавіше відсвяткувати цей ювілей та перевести ті пляни в життя. Одиниці, яких покликано до того рода комітетів, безперечно мусіли посідати певні здібности, заслуги та досвід в ріжних ділянках важливої для суспільства праці. До таких одиниць треба зачислити пані Емілію Остапчук, яка в своєму, ще не так довгому житті, здобула досить великий досвід, виконуючи відвічальні обов'язки на ріжних постах в організаціях так канадійських загально як і в суто українських.

Емілія народилася, виростала та скінчила публичну школу як також середню 12-ту клясу в Едмонтоні, Алберта. Дочка Анни і Володимира Андрусів, була вихована в народно-релігійнім дусі в окруженню У.Г.П.Церкви, тепер Катедри Св. Івана, де батько її був одним із фундаторів. Молодою дівчиною, брала живу участь в діяльности молоді взагалі, як також через довший час була членкою церковного хору при церкві. Науку рідної мови побирала ще з маленької дівчинки в українській школі при Інституті ім. М. Грушевського, де між іншими працювали із взірцевою відданістю такі учителі як б. п. Іларіон Завадюк та Пилип Галицький, ректор Інституту, а пізніше священик У.Г.П.Церкви. Коли вже підросла, належала до студентського кружка ім. А. Коцка при Інституті, де брала завсіди активну участь в кожній діяльности того кружка, як приміром виступи світського хору, дебати, промови, театральні штуки і т. п.

В Торонто, куди Емілія переїхала 1938-го року, дальше продовжує свою організаційну діяльність. Вона стає членкою громади У.Г.П.Церкви Св. Володимира, вчить українську школу при Союзі Гетьманців Державників, а згодом стає представницею до місцевого відділу Комітету Українок Канади. Її живе заінтересування в загально українських справах як і праця при організаціях, була признана тим, що її вибрано головою відділу Комітету Українок Канади, на якім пості вона вибула 4 роки.

Емілія Остапчук

Свою діяльність Емілія Остапчук не обмежує до суто українських організаційних проблем. Так під час як і після світової війни, обставини видвигали ріжні справи, які вимагали ширшого світогляду та посиленої праці і пані Емілія стає зв'язковим до загально-канадійських ґруп та організацій, які опікувалися повоєнними збігцями. Коли ж засновано Товариство Помочі Новим Канадійцям (Ню Кенедіян Сервис Ассн.), взяла на себе обов'язки давати потрібні виклади для новоприбулих. З огляду на її активність, вона входить в склад Директорів Інтернаціонального Інституту Метрополітального Торонто, а згодом занимає позицію заступника адміністратора. В той сам час стає предсідницею окружного Канадійського Червоного Хреста і на тій позиції перебула 8 років. В той сам час зістає членом Лави Директорів Тов. Національного Балету (Нешонал Белей Гілд) і членом Лави Директорів Торонтонської Ради Горожанства (Торонто Ситизеншип Кавнсіл).

По двадцяти роках побуту в Торонто, пані Емілія прибула до Ванкуверу, куди була порекомендована на посаду ділового директора, Ванкуверського Тов. Горожанського Об'єднання (Ванкувер Сівік Юніті Ассн.). Незадовго по її прибутті назначено її предсідником Під-Комітету Етнічних Ґруп, який входить в склад Канадійської Конфедерації Століття на Брит. Ко-

люмбію, (Офіційний Комітет був назначений правительством в Оттаві).

Її здібність працювати з людьми ріжних угрупувань, досвід та солідне виконування прийнятих на себе обовязків належно оцінено. Доказом загально-публичного довіря до неї послужить число позицій, які вона занимає тепер в публичнім житті.

Член лави Директорів, Національної Асоціяції Урядовців Міжґрупових Відносин (Борд оф Дайректорс, Нашіонал Ассн. оф Інтер-Ґруп Рілейшонс Офішіаялс (НАІРО), централя якої знаходиться в Вашінґтоні, Д. С. та предсідницею тої організації на округ, який обіймає Альберту, Брит. Колюмбію і штати Вашінґтон і Орегон. Це є перший і одинокий член тієї організації з Канади.

Заразом є одною із 12-ох членів Дорадчого Комітету для перебудови міста Ванкуверу, назначена посадником міста. (Ванкувер Редевелопмент Консолтетив Комиті).

Член Лави Торгівлі міста Ванкуверу. (Борд оф Трейд).

Членка Ванкуверського Жіночого Клюбу Торгівців та Професіоналістів (Ванкувер Бизнес енд Профешіонал Вуменс Клаб).

Секретарка Канадійської Асоціяції для Освіти Дорослих, відділ на Брит. Колюмбію. (Канадіян Ассн. фор Едолт Едукейшон).

Одною із трьох суддів Національної Фільмової Ради на Б.К. (Нашіонал Філм Борд) назначених для компетиції фільмів цілої провінції на тему „Знай свою Канаду").

Членка Лави Ґубернаторів Національної Тихо-Океанської Вистави (Пасифік Нашіонал Ексебішон назначена на 1965-66 рік.

Членка Комітету Домашнього Мистецтва (Гом Артс Коміті) повище згаданої вистави.

Голова Жіночого Провінціяльного Комітету Брит. Колюмбії (Вуменс Б. К. Провіншіял Комиті для Експозішон 67.

Координаторка Асоціяції для фільмів в Освіті Дорослих та Дитячого Власного Театру (Ассошіейшон фор едолт Едукейшон енд Чайлд Овн Тіатер (назначена 1-го березня 1966 року. Видання:

Зредаґувала книжку „Народне Мистецтво Карпато-України" (Фолк Артс оф Карпато Юкраін).

Постійні дописи до журналу „ПИЇС" на тему „ВАШ ДІМ".

Особливе призначення доповідей: Університетським клясам Соціяльної Праці (Юніверсіті Сошел Ворк клесис), Громадським і Етнічним організаціям (Комюніті енд Етнік організейшон), клюбам Студенток (сороротіс) та промови на ріжних конвенціях на теми: „Ґрупи Меншостей в Канаді", „Діскрімінація в Брітіш Колюмбії", „Участь Етнічних Ґруп в Сторіччю", „Жіноцтво Брітіш Колюмбії і Експо 67" й інше.

Емілія Остапчук також є місто-головою Жін. Тов. ім. Лесі Українки (відділ Союзу У.К.) при У.Г.П. церкві в Ванкувері і одною з представниць Товариства до місцевого КУК. Та помимо її власного зайняття, вона завсіди готова помогти, як хто звернеться до неї по пораду, інформацію чи доповідь.

Беручи під увагу всі повище наведені позиції, дійсно треба подивляти енергічну та солідну активність пані Емілії. Осягнення її так як і інших одиниць в ріжних ділянках ясно вказує на те, що в Канаді для свідомих українців, що посідають відповідне знання та сильну волю, нагода осягнути намічену ціль, безперечно існує. Українцям треба мати більше число таких людей на постах у ріжних ділянках організаційної активности чи то політично-державного характеру, добродійного, культурно-освітного чи хоч би спортового, де вони гідно представляли б український нарід, з якого походять. Маючи на увазі так взнеслу мету, треба нам заохочувати здібну українську молодь стреміти до осягнення її, бо тепер для молоді української двері одчинені ширше як колибудь досі.

Всім нашим сьогоднішним молодшим піонерам, що на вузенькій стежці спиняються до вищого рівня і тим самим розширяють її для грядучих поколінь, від нас належиться велике признання за їхню відвагу та зусилля. Пані Емілії Остапчук належить особливе признання від українців за її невтомну енергію, якої вимагають всі відвічальні становища, а особливо вищезгаданий пост координатора фільм, і щире побажання світлого успіху на будуче.

Анастасія Рурик.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані Д. Мастюх — Ванкувер — 2, раніше 23, разом — 25
Панна Анна Фіґус — Торонто — 1, раніше 3, разом — 4
Пані Анна Назаревич — Вінніпеґ — 1
Добр. К. Квасницька — Четам, Онт. — 1

Всім жертводавцям щиро дякуємо за щедру фінансову допомогу. Референткам, журнала й особам які постійно заряджують збірки, поширюють журнал приєднуючи нових читачів висловлюємо сердечну подяку.

Адміністрація

Олександра Костюк

„Украдене щастя"

(З циклю — Іван Франко, музика і театр)

Українці в цілому світі, протягом цього цілого року вшановують пам'ять Великого Каменяра, шляхів буття українського народу, який своєю багатогранною літературною працею, своїм проникливим словом „лупав скалу" українського безправ'я і темряви на кожному кроці, де виникала потреба прокласти стежки до світла, до волі.

Вшануємо й ми нашого велетня дуже скромним і далеко невичерпним описом його драматургічної діяльности, до якої дійшов він через любов до пісні, через працю над піснею і надхненний піснею. Франко дуже любив народні пісні, сам знав і співав їх багато, записував з уст народу і з власної пам'яті (бл. 800 пісень), популяризував їх у статтях. Не одну пісню з його голосу записали композитори, в тому числі й М. В. Лисенко.

Серед творців цінностей людської культури й мистецтва, зокрема українського існують різні категорії мислителів. Одні з них шукають розв'язання проблем в одній вузько-вибраній ділянці, інші здатні бачити потреби і працювати в різних рівнобіжних ділянках, ще інші — мають універсальний розум, тонко розподілену увагу і здатність робити все, що вимагають потреби часу. Посвята такій діяльності випливає з великої любови до людства. До такої універсально-розумової категорії мислителів належав І. Франко.

Син трудівника-коваля (а тоді ремісники становили шар селянської інтеліґенції), він змалку, в кузні у батька прислухався до розмов про біду селянську, до чуток про несправедливість у взаєминах панства і народу. Він рано зрозумів вагу і потребу освіти для народу та значення літератури і театру.

Уславлена в світі співучість нашого народу облягала його змалку: співала мати, співав батько (У долині село...) співало все навкілля і не тільки співало, а складало пісні. Складав пісні і Франко — він був органічно пов'язаний з піснею і це відбилося на його ліричній творчості: чимало його віршів написані в стилі народної пісні.

З дитинства Франко спостеріг, що правда колюча і що її найзручніше висловити й почути в лицедіях: ніби на жарт сказано, але правдиво й дошкульно. Ці ранні враження театру вхопив він у щорічних традиційних різдвяних лицедіях. Залюбки згадував він „Вертеп", коляди з інтермедіями, які заносили на село поповичі-семінаристи та ляльковий театр, що його возили по ярмарках мандрівні „штукарі" (тодішня назва акторів).

Під час гімназіяльної науки він зазнойомився із справжнім театром і театр полонив його, спочатку цілком стихійно. Бувши студентом університету дістався він на театральні вистави, але ті видовища його вже не задовольнили: тоді в театрі панували комедія та співогра (в німецькому означенні „зінґшпіль". У Польщі тоді наслідували зразки західних европейських країн.

„Драма — моя стародавня страсть. Ще в гімназії, я писав історичні драми, а бувши студентом університету виставив був одну свою драму на аматорському спектаклі" — писав Франко. (У збірниках виданих львівським державним університетом 1949 р. можна знайти дані про написані шкільні драми і інш.).

Франковим ідеалом став театр приступний для розуміння народові, театр що змальовував би життєві проблеми й колізії. І. Франко вважав, що мистецтво повинно служити народові і виховувати його.

Серед духівництва в Галичині було чимало священиків, які ідейно посвятилися праці з народом і для народу. Серед них були поети і композитори. Вони, за утертими зразками, складали українські співогри — це не задовольняло молодого Франка, бо було недосконале, з притиском на саму пісню й розвагу.

У той час на Україні вже жили й працювали корифеї українського народного театру — актори й драматурги. Вони у своєму служінні народові намагалися удосконалити своє акторське вміння і виводити на сцену живі народні типи, виявляючи при тому в простолінійному пляні боротьбу злого з добрим, де всупереч з мелодрамою — зло спричинювало загибель доброго і аж наслідком того приходило покаяння або кара на злого. Все це вони робили, вживаючи титанічних зусиль, щоб обминути рифи цензури поліційного режиму.

Такого роду драми викликали глядача на роздум і висновки, виховували у глядача з на-

роду певність своєї правоти, піднімали його зі стану упослідження, підтримували в ньому повагу до свого народу і відпорність проти гнобителів.

Франко високо оцінював український народній театр в Україні та його діячів. Не раз писав він прихильні аналітичні рецензії на ті драматичні твори. Проте, при всій своїй повазі до М. Л. Кропивницького — він дає негативну ренензію на його співогру „Зальоти Соцького Мусія", як на п'єсу зібрану з пісень, без усякого зв'язку, мети і дії. Натомість, він дуже цінить творчість драматурга І. Тобілевича (Карпенка-Карого), як автора проблемних творів. У своїх рецензіях він закликає учитися акторському майстерству у М. Кропивницького, а у Карпенка-Карого драматургічному, і сам з того чимало скористав. Всю українську літературу Франко добре знав і любив.

В самому процесі освіти Франко мав не раз стимули до драматичної творчости: програма навчання вимагала обізнаности з европейською літературою, яку учні читали в оригіналі. Вимагалося також набути вміння доброго перекладу так само і складання шкільних драм на задану тему. Франкова шкільна історична драма „Югурта" одержала високу оцінку вчителя польської мови: „Це під кожним поглядом знаменита праця".

Але глибшим чинником його драматичної творчости і театрально критичної діяльности був мандрівний театр О. Бачинського. Ще будучи гімназистом І. Франко захопився театром так, що зголосився співробітничати в ньому і перекладав для того театру з німецької мови комедії, сатири і драми, одночасно пробуючи власні сили в писанні драм з українською історичною тематикою. Але зазнавши невдачі з драмою „Три князі на один престіл", покинув історичну тематику і зайнявся публіцистичною діяльністю — з 1876 р. він стає одним з найдіяльніших членів редакції журн. „Друг" (протягом 4-х років кілька разів підпадає під арештування, що не раз шкідливо відбивалося на його дальшій діяльности).

У своїх літературно-публіцистичних статтях Франко ставить вимоги високої ідейности в літературі, закликає письменників правдиво змальовувати життя і сам у своїй драматичній творчості дотримується поставлених вимог. Він бере типи і події з народнього життя, змальовує у своїх творах безправ'я українського народу (чи то селян чи то інтеліґенції — „Учитель") і веде запеклу боротьбу за права людини, проти консервативного правопорядку.

Франко написав кілька драм, але за життя його сцену побачили не багато з них, а найбільше натерпівся він зі своєю драмою „Украдене щастя", про яку й буде мова.

— — — — — —

Драма „Украдене щастя" написана на основі фолкльорного матеріялу (Пісня про Шандаря"), у тісному пов'язанні з побутом суспільства, має наскрізну дію, добре пов'язану інтриґу, навіть і після того, як йому не раз змусили „псувати драму", тобто переробляти. Написана драма для конкурсу влаштованого Т-вом „Руська Бесіда". Були всі ознаки за тим, що в І-му Конкурсі 1891 р. саме ця драма буде премійована. Проте, Жюрі, дізнавшися, хто автор, не приділило премії нікому з 8 авторів. Франкові пропонували переробити твір, зробити кілька зм'якшень, а ролю жандарма передати якійсь іншій дієвій особі.

(Докінчення в наст. числі)

Виїмково гарний проєкт Союзу на Сторіччя Канади

Наближається рік 1967 — святкування СТОРІЧЧЯ КАНАДИ, а разом з ним зближається до зреалізування нашого проєкту. Союз Українок Канади обрав собі цікавий і цінний проєкт: „ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ КАНАДИ".

Конкурс був проголошений у всеканадійських мистецьких організаціях, галеріях, малярських школах і університетах. Союз Українок Канади одержує багато признань від мистців за вибір такого проєкту.

Хочемо підкреслити, що цей проєкт є виїмковий не тільки для українських жіночих організацій, але майже ніхто не мав такого мистецького проєкту в цілій Канаді.

Тепер черга за нашими відділами і членством: БЕЗ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ВСІХ ЧЛЕНКИНЬ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ТАКИЙ ЦІННИЙ І ЦІКАВИЙ ПРОЄКТ НЕ ЗМОЖЕ БУТИ ЗРЕАЛІЗОВАНИЙ. Комітет щиро дякує відділам і членкам, які вже вислали свої пожертви і пригадує, що оподаткування на проєкт — $2.00 ВІД ЧЛЕНКИ, принесе українським мистцям і нашій організації широкий розголос! Тому кличемо всіх —

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ НА ЗАВТРА — ЗРОБІТЬ ЦЕ СЬОГОДНІ!

АННА БАЛАН, голова Проєкту Союзу на Сторіччя Канади.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ЗВЕРНЕННЯ ДО МОЛОДОГО ЧИТАЧА

Дорогі юні друзі, в цьому номері нашого журналу ми розпочнемо подорож по країні наших батьків.

Перебуваючи в пластових таборах або на літних оселях, вам не раз доводилося бачити як над землею загоряється світло рожевого світання. В темно-синьому небі ще мерехтять далекі зорі, але поступово вони загасають. На східньому прузі рожевіє небокрай і в голубій імлі купається безкрая далечінь.

Чудові світанки!

Такі світанки і над Україною.

Хлюпає одвічними сплесками в кам'яний берег Чорне море. Білі чайки літають над його хвилями. Над кримськими горами, над величною вершиною Ай-Петрі пропливають рожеві хмари. А в цей час над безмежним херсонським степом у тихому врочистому небі виспівують вітаючи народження нового дня, жайворонки. У вишневих садах Полтавщини витьохкують невгамовні солов'ї.

Шумлять таємниче ліси над Десною. І розкотистий клич трембіт лунає над зеленими полонинами Карпат.

На 563.5 милі розкинулася Україна з півдня на північ і на 812.5 милі з заходу на схід. Своїми розмірами Україна більша за Англію, Австрію, Бельгію, Голляндію, Данію, Португалію і Швайцарію разом. Сім европейських держав могли б вільно розміститися на площі 232.0 тисячі кв. миль, яку займає Україна.

Слово Україна має велике значення для нас. В пісенному слові вона немов у нев'янучому вічно-зеленому вінку, де сплелись воєдино і ніжність матерів наших і сувора мужність батьків.

В крилатому слові — це героїчна слава українського народу в минулому.

Сувора й тяжка доля України. Мов та орлиця, народжена для сміливого лету, вона б'ється в тяжких путах. Хто тільки з завойовників не топтав землі української. Топчуть її й зараз. Міцно тримає московський уряд Україну в своїх лабетах. Використовує українську культуру, пописується нею (культ-обміни), використовує і привласнює собі. Все що є найцінніщого в українських музеях, або бібліотеках по наказу з Кремля вивозиться до Москви або Ленінграду. Більшість пам'ятників старовини понищені. Все робиться для того, щоб молоде покоління не знало свого минулого... „А хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього." (М. Рильський).

Вітри століть резвівають кургани, висушують ріки, припорошують яри і видолинки. І тільки пам'ять людська, писемні джерела та рукотворні пам'ятники зберігають для поколінь спогади про славну історію землі нашої, про подвиги її героїв.

Згадуючи про Україну, перед нами індустріяльні міста, села, широке роздолля рідних серцю степів, на яких виростає й колоситься сила народу скроплена потом тяжко працюючих колгоспників, які відпрацювавши в колгоспі йдуть не відпочивати, а працювати до пізньої ночі на малесеньких клаптиках городу „присадибних землях", щоб було чим прохарчуватися в зимі, бо на трудодні зими не перебудеш. А робітники на фабриках і заводах, копальнях здобувають багатства, якими нагородив Бог українську землю. Так як і селянин, робітник немає самого необхідного для щоденного вжитку. Фактами для цього можуть бути їхні ж часописи з дописами від місцевих кореспондентів.

Лише віра в найкраще майбутнє тримає український нарід.

Працьовитий український нарід, він уславився героїзмом у праці і хоробрістю на полі бою, але не завоював ще жодної волі для свого краю. Московська мова є державною мовою для України. Лише з наказу Москви так званий „Український Уряд" може укладати — скорше виконувати наданні пляни.

Хто знає, дорогі мої друзі, може це святе діло визволення України лежить у ваших руках.

А між тим наберемося відваги і терпіння і підемо з вами по Україні, як ходив по ній славний Григорій Сковорода. Відвідаємо її славні місця, побуваємо на заводах і шахтатх, пропливемо морями і ріками, проїдемо дорогами, побуваємо в безмежних її степах, у селах, у старовинних і зовсім нових містах і нехай у вашій уяві оживе славна історія України і ви зрозумієте тоді, чому ваші прадіди й батьки не можуть забути її, маючи такий добробут в новій прибраній батьківщині.

(Продовження на ст. 12)

НАША ДАВНИНА

Серед безкраїх українських степів на широкій рівнині нашого півдня ще й зараз можна бачити високі могили. На них росте тирса й чебрець та ще пахучий полин, який часом степовики називають євшан-зілля. На тих могилах, мовчазних свідках минулого, стоять гранітні постатті. В народі їх звуть „кам'яні баби".

Хто і коли поставив їх на високих курганах?

Мовчить степ, не відповідає.

Довкола могил снується сизе мариво, шугають у небі степові орли, струмує нагріте сонцем повітря.

Тиша і безмежність.

Здається ми попали з вами в інший світ, за тридев'ять земель від рідної домівки.

Мимоволі пригадується загублений у безкраїх водах Тихого океану (Пасифик ошеан) острів Пасхи, де теж бовваніють високі кам'яні статуї. Хто і коли поставив цих велетнів — невідомо. Є ріжні припущення, але вони не розгадують загадки.

Чи не дивний збіг: кам'яні баби на південних просторах України і кам'яні велетні на невеличкому острові серед безмежного океану? Можливо причини виникнення їх різні, але вони мають одну спільність. Людина, де б вона не жила, прагне лишити по собі пам'ятники, німих свідків далеких часів.

Вчені намагаються проникнути в глиб віків і тисячоліть, пояснити загадку далекого минулого, розкрити таємниці багатьох явищ. Якщо дехто з вчених доводять, що грізні статуї з вулканічного туфу на острові Пасха належать до так званого льодовикового періоду, то кам'яні баби, що стоять на високих могилах в українських степах не такі давні, але їх вік вимірюється тисячоліттями.

Понад дві з половиною тисячі років тому, в VI-II століттях до нашої ери, в степових районах теперішньої України жили скіфи. З часом їхні племена об'єдналися у так звану Скіфію. Вчені доводять, що ці скіфи і насипали по степах високі могили і ставили на них витесаних з каменю дозорців. Вони вірили, що кам'яні баби стоячи на узвишші, охоронятимуть спокій рідної землі від напасників або берегтимуть вічний сон тих, хто похований у могилах.

Скіфи були непосидющі й войовничі. Озброєні луками, списами, мечами вони мужньо билися проти ворогів, часто нападали на сусідні племена, сягаючи часом аж до Закавказзя та Середньої Азії. Скіфи билися з персидським царем Дарієм і вийшли переможцями. Хоч, як відомо з історії, Персія була тоді могутньою державою. І все ж скіфи не були першими людьми, які населяли землі нинішньої України. В околицях Києва глибоко під землею вчені археологи знайшли рештки прадавнього городища т. званого Кирилівська стоянка, якій нараховують понад 25 тисяч років. А крім неї, на території України є багато інших стоянок — Пошкарівська, Чулатівська і Мізинська на Десні, Студеницька на Дністрі, на Полтавщині і ін. В пізнішій добі — друге тисячоліття до нашої ери на території України було понад 600 поселень, які належали до так званих трипільських племен. Трипільським називаються вони тому, що були вперше виявлені коло нинішнього села Трипілля на Київщині.

Трипільські племена обробляли землю за допомогою кам'яних і рогових мотиг, вирощували жито, пшеницю, ячмінь, просо. Урожай збирали кам'яними серпами. Тоді ще заліза люди не знали. Зберігали зерно у величезних глиняних посудинах і розмелювали його на кам'яних зернотерках. Крім того вони займалися скотарством, розводили рогату худобу, а згодом і коней, також свиней і птицю. Займалися гончарством. По собі лишили посуд прикрашений розмаїтим орнаментом і цікавими визирунками. Мешкали трипільці не в печерах, а в наземних будівлях із дерева й глини. Саме цей період розвитку людського суспільства історики називають Трипільською культурою.

Споконвіку на дніпрових берегах селилися й жили слав'яне. Дніпро був їхньою колискою і чистою купіллю. Про значення Дніпра, побут і культуру слав'янських народів писало багато стародавніх істориків і письменників, як Геродот, Таціт, Пліній, Птоломей.

Наш нарід виростав, мов той могутній дуб на широких просторах Придніпров'я під поривними свавільними вітрами.

Минуле нашого народу воістину героїчне. Ми по праву пишаємось ним. Без глибокого знання історії, без осмислення її не можна збагнути всіх тих складних, нелегких і часом нерівних шляхів, якими пройшла наша Країна. Історія це душа народу. В ній живе краса і велич далеких поколінь, їхні нетлінні діяння, їхня пісня і дума. В ній багатюща матеріяльна й духова культура, створена народом протягом багатьох віків.

Сама мати земля розкриває перед нами своє лоно й показує мечі й рала, луки й стріли, серпи й сокири.

Лариса Килимник

ПРАЦЯ БАТЬКІВ З ДІТЬМИ ДОМА

Коли з'явиться на світ Божий нова людина-немовля, то враз з ним приходять в родину, до батька й матері велика радість. У нас кажуть: „Господь нам дитину послав, а знайомі висловлюються: „Господь благословив їх дитиною". З появою дитини зразу, поруч радости з'являються турботи, як доглядати дитину, щоб добре їло, добре спало вночі, не хворіло. І власне з цих перших тижнів і починається відповідне виховання дитини.

Ми будемо говорити про розвиток та виховання здорової, нормальної дитини. Перш за все дитина має одержувати їжу вчасно і коли здорова, то і спить добре і коли мати додержується певного порядку, то дитина її не турбує. Маленьке лежить ще поперек ліжка, а вже намагається посісти маму. І нехай лише один раз мати вночі погойдає, чи нагодує мале, то на наступну ніч саме в той же час мале збудить матір і настирливо буде вимагати криком повторення того, що було лише один раз минулої ночі зроблено. Коли мати не попустить — все далі йде, як і раніше. Думаю, всім нам приходилось чути такий вислів: „Ой, яка ж ця дитина капризна, нервова — то малий еґоїст!" Так, це буває з дітьми, коли вони в дитинстві багато хворіють і їм на це конто робиться знижка зі сторони батьків у хаті. Але і це не є страшним, бо дитина, виростаючи з якоїсь, навіть, затяжної хвороби буває щаслива й горда, що вона стає такою, як інші і починає бути слухняною, ввічливою і доброю, чого не буває під час хвороби.

Далі дитина росте, починає більше розуміти, розвивається і тут є саме той момент, коли не можна батькам робити помилок. Які ж помилки батьки можуть допускати, запитаєте ви, виховуючи свою рідну дитину та бажаючи їй лише добра! А ось: щоб не було **першої помилки,** — треба, щоб в родині був один голос всіх старших, щоб діяли всі одне. Дитина має розрізняти, що їй можна зробити, а що ні, — що вона може мати, а що ні. Не може бути толку тоді, коли мама дозволяє, а батько забороняє і мама тихенько, щоб тато не знав, потурає дитині. Ця дитина починає бути нещирою, з нахилом казати неправду і хитрувати.

Друга помилка це була б тоді, коли б завтра попустили дитині те, що сьогодні вимагаєте від неї. Коли хочете дитину чомусь навчити, чи до чогось привчити — треба це робити терпеливо, систематично і не попускати, тоді буде успіх.

Треба ще від малої дитини вимагати, щоб перед миттям перед сном зібрала свої забавки і склала в певну скриньку, чи шухлядку, які дитина повинна мати.

Роздягаючись на-ніч, дитина повинна гарненько складати свій одяг і класти його на стільчику біля ліжечка, щоб рано не бігати і не шукати. Спочатку треба робити це разом з дитиною ,поки вона не привчиться і це не ввійде у неї у звичку. Забавочки складати теж зразу треба разом з дитиною, пояснюючи, що сьогодні бавитись не будемо, то складімо забавочки, щоб, бува, хтось не наступив і не зламав. Діти дуже охоче тоді складатимуть, щоб їх улюблені забавки ніхто не знищив. Треба завжди обдумано підходити до дитини з тим, чого ви хочете навчити дитину, навіть ще дуже маленьку. Коли ж ви раптово та ще й другої кімнати криком звернетесь до дитини, що „така-сяка, чи такий-сякий, хто буде за тобою прибирати? Щоб в цю ж мить зібрав, бо далі пасом!" На таке звернення у дитини буде зовсім інша реакція: дитина заплаче і слухати не буде.

В міру того, як дитина росте і розвивається, набирає ширшого світогляду, мають збільшуватись поступово і вимоги до дитини, але дуже обережно.

В 1½—2 роки майже всі діти, коли чимось незадоволені — падають на підлогу і дригають ногами. Не можна тоді дитину умовляти та просити вставати, бо одежу вибрудить, що мамі шкода дитини і що мама сама зараз заплаче. Коли буде такий підхід до дитини — воно вийде переможцем і надалі буде при кожній нагоді падати на підлогу. Треба в такім випадку спокійно сказати: „Я не маю часу тебе чекати поки

Минуле нашого народу, складалося так, що протягом багатьох століть він тримав в одній руці серп, яким жав хліб, а в другій — меч, щоб відбиватися від нападу лютих ворогів. Безмежна рівнина між Европою і Азією була ареною багатьох кровопролитих битв. Не раз червоніли кров'ю береги Дніпра. Та наші мужні прапрадіди вистояли в тій жорстокій боротьбі. Згуртувавши свої сили, поклали початок могутньої Української Держави і звалася та держава Київська Русь.

Міннеаполіс, Мінн. **Н. Кібець.**
10 вересня 1966 р.

встанеш. Можеш тут лежати і дриґати ногами ще довше, а коли закінчиш, прийди до мене, бо я мушу вийти — маю багато праці". Вийти з кімнати та двері прихилити. Переконаєтесь, напевно, що за пару хвилин дитина буде біля вас і вдруге не повторить свого нечемного вчинку. Треба тільки пам'ятати, що не можна обговорювати дитячі хиби, нечемні вчинки з іншими членами родини при дитині. Я наведу один характерний випадок, як можна невдало виховувати дитину.

В таборі було молоде подружжя з 3-літнім милим, гарним хлопчиком, але ця дитина вічно верещала. Коли запитали маму, чого він верещить, то відповіла, що табір винен і продемонструвала, що стається, коли хлопчик бере недозволені речі і використовує їх як забавки. „Подивіться — сказала вона, ось він бавиться з ножем, а я ось тільки до нього наближаюсь, буде верещати! І, дійсно, почувся страшний вереск, як мама зробила пару кроків до дитини. Дитина вже була мамою підготовлена не один раз до такого спротиву і це могло викликати лише співчуття, як мамі, так і дитині.

Діти з 3-4 років стають дуже цікавими. Вони підмічають надзвичайно вдало своє оточення в родині і наслідують все від дорослих. Граючись у сусідній кімнаті зі своїми приятелями, вони в той саме час все чують, що дорослі говорять і роблять свої висновки пізніше. Я пам'ятаю одного знайомого хлопчика, який часто чув у хаті слово **„професор".** Підійшов маленький до бабці і запитав: „Скажи, бабцю, хто такий **„професор"** і що він робить?" Бабця спокійно пояснила, що так звуть пана, який вчить дорослих хлопців і дівчат в самій високій школі, бо малих дітей і трохи старших вчать у школі пани і пані, яких називають учителями. Хлопчик сказав: „Ага" і побіг. Раптом вернувся внук знову до бабці, але у дідусевому капелюсі, під одною ручкою течка, а під другою книжечка з зайчиками. Бабця зрозуміла о що ходить і радісно сказала:

— О, і професор до нас прийшов! прошу сісти.

Хлопчик задоволено примостився на краєчку стільця, скинув капелюх і, засоромившись, розглядав книжечку.

— Як же ваші, професоре, дорослі учні? — запитала бабця.

— Я їм оповів казочку про зайчика, а вони були нечемні і мене набили, а зараз побіжу нехай малюють хатку, — і побіг.

А ось вже в 5-6 років всі хлопчики женяться, а дівчата заміж виходять. Навіть наш письменник Васильченко написав гарне оповідання „Жених" про такого хлопчика. Ці діти всім цікавляться, цілими днями питають і самі оповідають. Не можна за це сердитись на дитину і залишати без відповіді, але давати пояснення обдумані ,пристосовуючись до віку дитини.

В цей вік від 3-6 років діти фантазують. Їх можна за це називати брехунцями чи сміятись з них, бо це належить до їхнього віку. Так, наприклад, дитина уявляє собі, що до неї прилітають горобчики та з нірок прибігають мишки бавитись. А коли мати спитає, а де вони твої гості, я їх хочу бачити, то, маючи миткий розум дитячий, дитина відповідає, що вона запрошувала мишок та горобчиків, але вони поспішали до своїх діток і не мали часу бути довше. Але це все зі старшим віком у дитини зникає, а на зміну приходять інші зацікавлення.

Ще на хвилину зупиню вашу увагу над тим моментом при вихованні дитини, ще навіть зовсім малої, що вважаю абсолютно вірним:

1. **Батьки не сміють дитині казати неправду,** бо дитина однаково виявить собі це. Коли ж ви щось не можете відповісти дитині, то і скажіть це дитині: „Я зараз тобі на це не можу відповісти, бо зараз тобі ще не потрібна відповідь, а коли підростеш і тобі буде потрібно, то ми з татом тобі пояснимо. Діти завжди на таке погоджуються.

2. **Ніколи не лаяти та не посуджувати інших в присутності дітей,** бо це на майбутнє псує характер дитини, а крім того дитина підсвідомо почне не любити ту особу, що посуджували батьки, а крім того колись, тоді саме, як вам найменше того хотілося б, поставить вас в дуже незручний стан.

3. **Боронь Боже не сваритись між собо при дітях.** Ті діти, що ростуть в родині, де часто „літає пір'я по хаті" (є великі сварки) завжди бувають дуже нещасливі. Діти люблять однаково, як маму так і тата, а їх ніжні душі бувають дуже вразливі до цих великих непорозумінь у родині. Дитина звичайно перестає їсти, вночі не відпочиває, стає замкнута, нервова, нещаслива. Перестає любити товариство дітей і радо залишається поза своїм домом з кимсь іншим, до кого ця дитина має симпатію, довір'я та бачить взаємність. Не так давно одна мама двох хлопчиків оповіла мені таке: менший хлопчик 8-ми років перестав майже в хаті розмовляти, перестав їсти, не хотів бавитись і мама, бачучи зміну велику в поведінці хлопчика, по-

(Докінчення в наступному числі)

PROMIN

Vol. VII, 11 ENGLISH SECTION November 1966

RESOLUTIONS OF THE NCW OF CANADA ADOPTED AT THE 73rd ANNUAL MEETING AT SAINT JOHN, N.B., JUNE 6—9, 1966

1. REDEMPTION OF CANADA SAVINGS BONDS ISSUED IN THE NAME OF A MINOR

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Government of Canada to revise the regulations relating to the redemption of Government of Canada bonds purchased in the name of a minor who is unable by reason of immaturity to write his name as set forth in paragraph (a) (i) and (ii) of subsection 4, section 24, of the Domestic Bonds of Canada Regulations, approved by Order in Council PC 1720 dated the 18th day of November 1954 by deleting therefrom the words "the father, if the father is living, or the mother, if the father is not living" and by providing that either parent of a minor may redeem a bond issued in the name of a minor who is unable by reason of immaturity to write his name.

2. AMENDMENT TO CANADIAN CITIZENSHIP ACT

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada approach the Government of Canada with the request that Section 12 and the Second Schedule of the Canadian Citizenship Act be amended to provide a form of affirmation of allegiance as an alternative to the Oath of Allegiance in the Second Schedule.

3. APPOINTMENT OF WOMEN TO SENIOR POSTS ON THE SECRETARIAT OF THE UNITED NATIONS AND ITS SPECIALIZED AGENCIES

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Government of Canada to present the names of qualified Canadian women for appointment to senior posts on the secretariat of the United Nations and its Specialized Agencies, and specifically to that section of the Unesco secretariat which would deal with action in favour of the access of girls and women to education.

4. FINANCING JUNIOR COLLEGES

   ACTION — Resolution referred back to all the Provincial Councils for intensive study, recommendations arising out of the study to be brought back to NCW next year.

5. IMPLEMENTATION OF RECOMMENDATIONS OF BLADEN COMMISSION

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada urge the Government of Canada to implement without delay the recommendations of the Bladen Commission which deal with (a) student aid and (b) financial problems of universities.

6. SHORT-TERM COURSES FOR EMPLOYMENT COUNSELLING

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada recommend to the Government of Canada that efforts be made to have conveniently located educational institutions organized in consultation with the appropriate governmental agencies, including the National Employment Service, short-term, concentrated, formal courses in employment counselling;

   that officers now performing counselling services in the National Employment Service who would benefit from such courses be given an opportunity to attend;

   that all new National Employment Service officers taken on staff be required to take such a course, in addition to any in-service training, as soon as may be arranged;

   that specialized instruction in the counselling of girls and women with supervisory experience in such counselling be included in the course; and

   that officers of the National Employment Service be reimbursed in whole or in part for fees; and

   that courses so established be open to persons involved in, or interested in counselling.

7. INCLUDING OF MENTAL HEALTH PATIENTS UNDER THE FEDERAL HOSPITAL INSURANCE AND DIAGNOSTIC SERVICES ACT

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada petition the Government of Canada to include the care and treatment of the mentally ill in all types of hospitals or institutions under the Federal Insurance and Diagnostic Services Act.

8. INCLUSION OF TUBERCULOSIS PATIENTS UNDER FEDERAL HOSPITAL INSURANCE AND DIAGNOSTIC SERVICE ACT

   RESOLVED, That The National Council of Women of Canada petition the Government of Canada to include the care of tuberculosis

patients under the Federal Hospital Insurance and Diagnostic Services Act.

9. POISON LABELLING
10. THE LABELLING OF HAZARDOUS SUBSTANCES

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Government of Canada to enact legislation requiring any drug of which a dose or overdose might be toxic, and every toxic or hazardous household chemical to be effectively and distinctively identified by (1) a list of its ingredients; (2) warnings regarding misuse; (3) sufficient information for use of an effective antidote; (4) a container not easily confused with those in which foodstuffs are commonly sold; and

RESOLVED, That, for the purpose of facilitating the enforcement of such legislation, registration be required of all manufacturers of hazardous substances.

11. THE LAW OF DOMICILE

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada recommend to the Government of Canada immediate consideration to the enactment of the draft statute on the law of domicile which was approved by the Conference of Commissioners on Uniformity of Legislation in Canada in 1961; and

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request Provincial Councils of Women and the Montreal Council of Women to urge their respective provincial governments to consider for enactment the draft statute on the law of domicile which was approved by the Conference of Commissioners on Uniformity of Legislation in Canada at the Proceedings of the 43rd Annual Meeting of the Conference of Commissioners on Uniformity of Legislation in Canada in 1961.

12. TEACHING "MOUTH TO MOUTH" RESUSCITATION IN SCHOOLS

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Local and Provincial Councils of Women to promote the inclusion of instruction in the direct "mouth to mouth" method of resuscitation in the curricula of schools throughout Canada.

13. THE SALE AND USE OF FIRECRACKERS

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada urge its Provincial Councils to request their Provincial Governments to enact legislation restricting to properly authorized persons or groups the sale and use of firecrackers.

14. EDUCATION IN CIVICS

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Provincial Councils of Women in all Provinces to request the Provincial Minister of Education in their particular Province to discuss the desirability of uniformity in civics curricula with other Provincial Ministers of Education.

15. DIVORCE

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada request the Government of Canada to amend the Matrimonial Causes Act to widen the grounds of divorce to include insanity, cruelty and desertion as well as adultery, these amendments to be accepted by each Province at its own option.

16. INTERNATIONAL INVESTMENT DISPUTES

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada urge the Government of Canada to keep under active consideration the ratification of this Convention.

17. NUCLEAR WEAPONS

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada commend the Government of Canada for the role that it has played in disarmament discussions in the last decade; and

RESOLVED, That The National Council of Women of Canada urge the Government of Canada to continue to seek every opportunity to bring about a treaty preventing any proliferation of nuclear weapons and to continue to seek every opportunity to conclude a treaty banning all nuclear testing.

CAREER DIPLOMAT — Margaret Meagher, 55, a Halifax native, has been appointed high commissioner to Kenya. Canada's only woman ambassador, she has also served as ambassador in Israel and Austria.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

Відділи, що надіслали до редакції належність за почесні значки Марусі Бек.

Незабаром річні збори і тим самим просимо секретарок закінчити до того часу поширення почесних значків радної Марусі Бек, які вона подарувала на ціль піддержки нашого журнала.

Відділи, що надіслали належність:

Форт Френсес, Онт. — Відділ ім. св. Анни: Залучуємо 6 дол. за почесні значки Марусі Бек. Просимо вислати нам реферат на Свято Книжки, яке плянуємо відбути в м. жовтні.

За відділ: **М. Ковальчук,** секр.

Замітка: Реферат надіслала централя Союзу Українок Канади разом з гарно виготовленою програмою.

Тіодор, Саск. — Відділ ім. Л. Українки: Висилаємо 3 дол. за значки радної Марусі Бек. Бажаємо всього найкращого для нашого журнала „Промінь".

За відділ: **Віра Гарас,** секр.

Гонеймун, Саск. — Відділ ім. Лесі Українки. Просимо прийняти залучених 3 дол. за продані в користь журнала значки Марусі Бек.

За відділ: **Євгенія Палідвор,** секр.

Ту Гилс, Алберта — Відділ ім. Лесі Українки. Висилаємо чек на 12 дол. за почесні значки радної Марусі Бек. Бажаємо якнайкращих успіхів у поширенні цих значків між нашим членством.

За відділ: **П. Мулька,** секр.

Келгари, Алберта — Відділ ім. О. Басарабової. В прилозі посилаємо поштовий переказ на $2.65 за значки Марусі Бек, які ми розпродали на наших зборах. Хоч ми мали значків лише на два доляри, але ми зібрали більше, які висилаємо.

За відділ: **Ґеня Микитяк,** секр.

Портедж ля Прері, Ман. — Відділ ім. О. Кобилянської. В прилозі залучуємо чек на $8.75 жертва на „Промінь" від наших членок за значки радної Марусі Бек.

За відділ: **Марія Ковальчук,** секр.

Ендевор, Саск. — Відділ ім. Кобилянської. На місячних зборах нашого відділу членки закупили почесні значки Марусі Бек, за які висилаємо Вам 4 дол. Всім тим, що працюють біля журнала „Промінь" щастя, здоровя та витривалости, бо така праця для нас дуже корисна.

За відділ: **О. Вівчарук,** секр.

Мазепа, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської. В прилозі залучуємо поштовий переказ на 7 дол. за почесні значки Марусі Бек. В нашім товаристві під час зборів кожна членка набула для себе тих значків. Я дуже рада, що наше членство так гарно віднеслось і що ми сповнили наш обовязок.

За відділ: **Ольга Маковська,** секр.

Сірко, Ман. — Відділ ім. св. Ольги. В цім листі висилаємо поштовий переказ на 4 дол. за надіслані нам значки радної Марусі Бек.

За відділ: **Д. Чоботар,** секр.

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Пані Марія Ґаврачинська — Торонто — 20.00
Відділ ім. княгині Ольги — Вернон, Б. К. — 10.00
Із збірки на поминках бл. п. В. Маслюка — Лашін, переслала пані В. Демосюк — 10.00
Відділ ім. О. Басарабової — Торгилд, Алта., з нагоди відвідин голови пров. Екз. С.У.К. на Альберту, пані П. Сліпчук — 10.00
Жіноче товариство ім. Л. Українки при Українськім Народнім Домі — Вінніпеґ, на невянучий вінок бл. п. Теодори Довганюк — 10.00
Відділ ім. Л. Українки — Ванкувер, на невянучий вінок членки бл. п. Теодори Довганюк — 12.50
Відділ ім. Л. Українки — Гемилтон, із збірки на прийнятті в честь пані Довбети — 10.00
Пані Софія Ґрещук — Саскатун — 10.00
Пані А. Купченко — Едмонтон на невянучий вінок свого мужа бл. п. В. Купченка — 10.00
Із похорону бл. п. Євгенії Вівчарук — Ендевор, Саск. добр. А. Пук переслала — 8.00
Пані А. Максимишин — Саскатун, на невянучий вінок совеї матері бл. п. Д. Олексин — 5.00
Пані М. Козак — Торонто, на невянучий вінок бл. п. Ольги Саранчук — 5.00
Пані Франя Бойкович — Ванкувер, на невянучий вінок свого мужа бл. п. Н. Бойковича — 5.00
Пані Е. Прокопчук — Виндзор, на невянучий вінок свого мужа бл. п. Василя Прокопчука — 5.00
о. О. Хомяк — Едмонтон, з нагоди вінчання Гр. Глека й Ірини Туржанської переслав збірку — 5.00
Пані Емілія Остапович — Ванкувер — 5.00
Пані Е. Школьна — Едмонтон — 5.00
Із збірки на прийнятті в честь пані Яремій, М. Іванець, Брентфорд, Онт. переслала — 5.00

По 2 дол.: Анна Вишневецька, М. Боровський — Вінніпеґ, А. Сойко — Сарнія, Онт., К. Ґоян — Гамболдт, Саск., С. Слюсаренко — Ванкувер, С. Кінащук — Бюкенен, Саск., Розалія Бойко, М. Волосевич — Торонто.

По 1 дол.: Анна Ґашина — Даверин, Орися Кларк — Кинґстон, Анна Гуменюк — Монтреал, П. Касіянчук — Транскона, Аделя Собко, Е. Веньгров, Д. Міхоцька — Вінніпеґ, П. Вюн — Лонґ Бренч, Онт., Оксана Вонітова — Ванкувер, добр. М. Керніцька — Саскатун, Юлія Стецик — Гемилтон, П. Яремчук, Ф. Ґовда — Едмонтон.

Замість квіт'в на свіжу могилу бл. п. Дори Довганюк зложили на пресовий фонд журнала „Промінь" —

Відділ ім. Лесі Українки у Ванкувері — $5.00. Від пань: Н. Воробець, Л. Маскаль, Л. Кут, Д. Масцюх, М. Богдан, О. Сироїд, Ф. Бойкович і П. Клюкевич. Разом $7.50.

Марія Богдан, Ванкувер.

На нев'янучий вінок дорогого мужа, бл. п. Н. Бойковича, зложила $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь" Франя Бойкович, Ванкувер, Б. К.

Переслала Марія Богдан

Іван Цитович

Зустріч з Франком

Фрагмент з поеми

...Здається, що Франко між нас; він стиха
Пролог читає до „Мойсея". Ніч...
Далеких літ
вітрець торкнувся віч:
Він м'ятою з міжгір карпатських диха...
Франкова мати, гідна ковалиха.
Ввижається. І тато йде навстріч:
В руках жилястих, що зазнали ж лиха,
Тримає молоток — надійну річ!

...Франків ми голос чуєм сумовитий:
„Важка твоя, народе, путь трудна..."
Ось наповняю гніву ківш до дна:
П'ю за твоє здоров'я — вщерть налитий!
Державний спрут, вкруг тіла оповитий,
Здавив тебе —
у тебе ж путь одна:
Здуши його руками! Хай неситий —
Під владним каблуком твоїм скона!..
„Мов паралітик той на роздорожжу" —
Невже забув ти, що життя — це рух?
Невже, як пень, спорохнявів, потрух —
Там, де дубів поставлено сторожу?...
„Твоїм будущим душу я тривожу";
Де ж Довбуша в тобі бунтарський дух?
Полий же пісню, наче повну рожу,
Дощами гніву — не сльозами скрух!
Невже тобі судилось бути гноєм —
Тобі, котрий підносить бунту стяг?
Невже забув опришків, тих нетяг,
Що в боротьбі — з них кожен був героєм?
На власнім полі ти зробився ізгоєм —
І хилишся до ніг, носій звитяг:
Кому до ніг?
Хто зрадою й розбоєм
Тебе на рабську вірність заприсяг!
Укрита злість, облудлива покірність...
Де ж те завзяття гнівне молоде,
Що мов прибій, супроти скелі йде?
До волі-правді аж до гробу вірність?
Чим виявив ти сил своїх безмірність?
Кому повірив, велетню?
О, де —
Той розмах крил, очей далекозірність?
Все, що Мойсея в майбуття веде?..

О, ця безмежна, горда сила духа!
Вона, мов полумяний той болід.
Розтоплює холодний серця лід:
Вселюдству мовить —
і все людство слуха!..
Оздоровля! Вогнем живучим буха!
Негаснучий лиша по собі слід!..
Що там тюрма? Що — злидні, голодуха,
Де віри цвіт, де правди буйний плід!..

На Голіяфа встанеш ти Давидом!
Як рівний рівних привітаєш тих,
Хто як і ти, вершин дійшов крутих
Як ти, був битий сумнівом і стидом...
Обнімешся з Кавказом і Бескидом —
В гірляндах гроз і райдуг золотих!..
О, скільки сонця! Скільки гордих видом
Братів і друзів — лицарів святих!
Повстануть в бій голодні, босі, голі:
Навіки вже обніме брата брат:
Уже не визирати із-за ґрат
Тим, що тобі жадали щастя-долі!..

За чорний Понт — покотим гомін волі!
За вільний Дін — сягнем до скель Карпат!
Зерно одвієм — вже в своїй стодолі,
Перелопатим тисяччю лопат!..

Але в скорботний час мого загину —
Я, що для тебе все переборов,
Я, що тобі усю віддав би кров,
Мужицьку кров — як і належить сину,

Я, що зійшов з Мойсеєм на вершину,
На правди суд прикликаний з тобов,
На терези — що переважить? — кину
Мою зневагу —
і мою любов!

ПЕРЕДЧУТТЯ

Втомлене сонце сідало за обрій. Останні проміння золотили порошинки в повітрі і здавалося, що міріяди живих істот кружляючи навколо вас відпромінюють з себе останнє тепло загасаючого вогнища. Де-не-де пролітало павутиння. Золоте бабине літо пригадувало про необхідність готуватися до холодної зими.

Вже три тижні, як забрали Василька. Кожного дня очікую вісточку від нього, а може, його самого?...

— Даремно....

Сьогодні маю дивне передчуття, хоч взагалі, тих передчуттів може й забагато. Але сьогодні воно якесь інше...

Чи навіяне чудовим надвечір'ям, а може спогадами минулорічної осенні на Кавказі?

— Невже має щось статися?...

Закінчила варити вечерю, глянула на годинник — була вже восьма година. Час кликати маму з донею вечеряти.

— Стук у двері.

— Відчиняю...

— В дверях посильний з НКВД...

Ноги обважніли. Язик наче задубів у роті. Серце захололо, а в голові думка — як повідомити маму?...

Дивні бувають передчуття...

Україна
Серпень 1938 р.

Наталія Кібець.

Анне Саксе

ПІКОВИЙ КОРОЛЬ

Відома латинська письменниця Анна Саксе, автор романів „Вгору" та „Іскри в пітьмі", присвячує свої казки морально-етичним проблемам. Тонко, в алегоричній формі розкриває вона людські характери, таврує самозакоханість, кар'єризм, жадобу до наживи і звеличує щирість та простоту людських стосунків. Казки викликають посмішку читача і змушують глибше замислитись над життям.

Зі мною, як і багатьма людьми, сталася в житті пригода. Ускочила, бодай не казати, по саміські вуха. Щиро запевняла я себе, що печаль, як і радість, річ скороминуща, та вона не минала, спати ночами я не могла і призналися, навіть іноді плакала. До мене приходили друзі як колись до Іова — ой, ці милі друзі, завжди однакові, — вони намагалися втішати мене. Дехто умовляв махнути на все рукою і йти по життю з піснею. Та печаль моя була надто велика, щоб я могла махнути рукою і співати пісень, груди мої стискав сум. Дехто казав, що я мушу смиренно нести свій хрест, бо що таке людина — мурашка, піщинка на вітрі. Горе однієї людини — ніщо супроти великих катастроф, що їх лиха доля насилає на окремі народи, на людство: війни, епідемії тощо. Я знала, що поради друзів дуже мудрі, але полегкості від цього не мала. І тоді один знайомий Б. порадив мені жартома чимсь захопитися: рибальством, розведенням кактусів чи азартною грою. Оскільки ж для такої гри потрібні партнери, та й не варт отруювати щасливих людей зіллям, яке годилося лиш для нещасних, то Б. пораяв мені гру, в якій можна обійтись без партнерів: пасьянс.

Він показав мені спочатку найпростішу гру, пасьянс Стюарт, що його розкладала нещасна королева у тюрмі, куди її запроторила жорстока Єлизавета. Шість років день у день Марія Стюарт розкладала цей пасьянс, вгадуючи свою долю: зійдеться пасьянс — вона загине, не зійдеться — по милості Єлизавети житиме. Шість років пасьянс не сходився, а на сьомий того ж дня, коли всі карти лягли на свої місця, їй оголосили смертний вирок і вночі відтяли голову. За історичну вірогідність цього я не ручуся, переказую так, як чула від свого знайомого. Можливо, він і сам не йняв цьому віри, а хотів тільки зацікавити мене, і через те надав ваги такій абищиці, як карти. А в тому, що це суща нісенітниця, я переконалась, тільки-но сівши за пасьянс. На відміну від Марії я розкладала карти з іншою умовою: зійдуться карти — подолаю і я печаль свою, і життя знову стане щасливим на довгі роки. Пасьянс зійшовся, а мене спостиг новий удар долі, ще жорстокіший за всі попередні. Коли я розповіла про це своєму знайомому, то він лиш усміхнувся і сказав, що не обов'язково, аби загадане збувалось, бо сама гра — в перекладі „пасьянс" означає „терпіння" — має гартувати людину. І він навчив мене розкладати великий пасьянс, основу всіх пасьянсів.

Я придбала дві колоди карт і тоді сталося справжнє лихо. Коли спершу пасьянсом я тільки розважалася знічев'я, то незабаром карти заполонили мене, як нездоланна пристрасть. Цілісінький день я тільки те й робила, що тасувала карти та розкладала їх рядами, щоб вони лягли за всіма правилами ряд на ряд.

Для цього захоплення мені було вже замало дня, і, нехтуючи відпочинком, я розкладала пасьянс до другої, третьої, а то й до четвертої-п'ятої години ранку. Ніколи було умитись і одягтись, я сиділа розкуйовджена на канапі і тасувала карти. Газети й листи, не читаючи, кидала під стіл, книжки і в руки не брала і не написала й рядка. З друзями я нудьгувала і радніше проводжала їх, ніж зустрічала. Мабуть, через це вони перестали ходити до мене. Кімнату мою заснувало павутиння, полиці й підвіконня вкрилися пилом, а мої колись любимі квіти зів'яли неполиті. Мої собаки дивились на мене сумними очима, та мені ніколи було вчасно годувати їх — був великий пасьянс. Наче стара відьма — розпатлана й нечупарна — сиділа я в нетопленій кімнаті і з палаючими очима розкладала карти. Іноді, щоправда, це траплялось рідко, я намагалася виправдати свою пристрасть тим, що дехто має гірші пороки: п'янство, розбещеність, жадобу до грошей. Тоді я заспокоювала себе відомими словами Анатоля Франса, що людина без пороків неможлива. Бачите, як низько можна впасти — щоб виправдати себе, ми ладні навіть спаплюжити афоризм великих художників.

Громадськість цілком заслужено почала зневажати й осуджувати мене: минуло вже кілька років, а в мене не вийшло жодної книжки. Читачі, що колись з нетерпінням чекали на появу моїх творів, вже почали забувати моє ім'я. Та мені було бойдуже. Ніщо — ні робота, ні слава не могли дати мені того солодкого само-

забуття, яке давав мені пасьянс чи сама лише згадка про карти.

Не знаю, як це сталося, але якось опівночі я глянула в дзеркало і побачила своє обличчя — тупе і брезкле, як у хронічних п'яниць. Від носа до куточків рота пролягли глибокі борозни, щоки блідо-сірі, губи сині, на зморшкуватий лоб спадало сиве скуйовджене волосся. Але найстрашніші були очі — порожні, невиразні, байдужі, наче безумні.

„Очі — дзеркало душі", згадала я давній вислів і злякалася. „Коли у тебе такі очі, тоді де ж твоя душа? Вона випалена вогнем пристрасті, вона, мов пустеля, в якій ніколи не зацвіте життя, бо вже ніщо не може тебе схвилювати або надихнути. Ти знівечена, рокована, і все твоє життя шеляга ламаного не варте. Зберися на сили й зроби, як велить твоє сумління.

Так я сказала сама собі і, діставши з шухляди пістолет, заклала в нього патрон. Та перше ніж приставити його до серця, я вирішила кинути у вогонь злощасні карти. Принесла дров, затопила грубку і, коли вогонь запалахкотів, я взяла обидві колоди і вже було намірилася... аж раптом почула глухий голос, що мовив:

— Стривайте. Не кваптесь. Встигнете з козами на торг.

Я злякалася, і карти випали з моїх рук. Вони безладно розсипались на підлозі перед грубкою, а я так і не зрозуміла, чи чула цей голос насправді, чи в мене почалась слухова галюцинація.

З купи карт раптом звелася голова. Справжня королівська — з сивою пишною бородою, з довгим волоссям, прикрашеним золотою короною монарха. Високе чоло, прямий ніс і чорні брови — це обличчя могло бути вродливим, якби очі не виблискували такою гордовитою іронією. Голова зводилася все вище, показалися плечі в білому горностаї, і незабаром передо мною постав справжній король у пурпуровій мантії ,облямованій горностаєм, у голубому камзолі з чорним знаком пік у золотому гербі на грудях.

У лівій руці він тримав скіпетр, у правій — блакитну державу, охоплену двома схрещеними золотими обручами. Признатись, коли б мені було вісімнадцять літ, я закохалася б з першого погляду, та оскільки мені за п'ятдесят, то я віддаю перевагу молодшим мужчинам, як от знайомий молоденький комедіограф, якого всі жінки називають любчиком.

— Сідайте, люба, — промовив ласкаво король, чемно вклонившись, і показав рукою на моє улюблене крісло-гойдалку. А то й мені доведеться стояти, бо сидіти, коли жінка стоїть, мені не дозволяє гідність аристократа.

Я сіла, і король теж зручно вмостився у кріслі.

— Дозвольте запалити, люба? — запитав він і, коли я ствердно кивнула, дістав з кишені оздоблений брильянтами портсигар. Розкрив його і простягнув мені.

— Дозвольте почастувати?

Я ніколи не палила, але тепер, зворушена вишуканою чемністю, взяла цигарку. Гість дістав сірника, черкнув ним по коліну в чорних панталонах і простягнув мені. При світлі сірника я помітила, як у його очах промайнула іронічна посмішка. Можливо, тому, що я так легко піддалась спокусі запалити. Він не знав, що в молоді мої літа мужчини на мене не задивлялись, бо я була негарна. Щоправда, раніш я пояснювала це іншим — не зовнішністю, а мудрістю своєю, яку сама вигадала й приписала собі. „Мужчинам не подобаються розумні жінки", часто казала я своїм подругам, не розуміючи, що розумна жінка може прикинутись дурненькою, якщо милому така більше до вподоби.

— Виходить, ви, люба, хочете самочинно попрощатись з цим світом? — мовив повчально мій гість, затягшись цигарковим димом. — Ой-ой-ой, яка ви легковажна, шановна письменнице. Ви зовсім не зважаєте на громадськість, не думаєте про своїх колег.

— Я гадала, що вони не будуть дуже побиватись за мною, — байдуже відповіла я.

— Повірте мені, аніскілечки. Але ви завдали б їм клопоту з некрологом. Справді — як їм пояснити причину вашого згубного вчинку? Коли б ви бодай раз у житті перехилили зайву чарку, то вас вважали б жертвою алькоголізму. Та оскільки ви не п'єте, то й сам біс не здогадається, що шепнути на вухо тим, хто забажає вшанувати вашу пам'ять. Ось до чого ви докотились, одірвавшись від своїх колег по ремеслу. — Назнайомий так докірливо глянув на мене, що я засоромилась і дала собі слово — ніколи більше не стрілятися і не порішати з собою якимось іншим способом.

— Дозвольте запитати, хто ви такий, мій шляхетний пане, кому я зобов'язана своїм порятунком від ганебної смерті? — осмілилась я запитати, відчувши раптом безмежну вдячність.

— Кахи, кахи, — закашлявся мій гість затягнувшись, мабуть, занадто глибоко цигаркою, і пошукав очима попільничку, та оскільки її в

кімнаті у мене не було, він кинув недопалок у грубку, поривчасто підвівся, вклонився, ледь чутно пристукнув підборами:

— Пробачте за мою забудькуватість, — швидко пробубонів він. — Я — Піковий король, повелитель колоди карт.

Помітивши, мабуть, у моїх очах подив, він пояснив:

— Так, усі карти підкоряються мені. Я визначаю, як їм розкладатись, коли їх тасують і знімають.

Заціпенівши, я дивилася на ноги Пікового короля, бо, коли він шпурляв цигарку, поли пурпурної мантії розгорнулись і показались козяче й коняче копита. А кому ж не відомо з казок, що такі ноги бувають тільки в нечистого — в самого чорта!

— Пардон! — зрозумівши мій переляк, вигукнув Піковий король і швидко загорнув поли мантії. — Я був трохи необережний. Хоч перед вами мені нема чого критися. Ще мить — і ми з вами зустрілися б не в цій кімнаті, а в моїй приймальні, бо з давніх-давен у нас з паном Балту підписана угода, що всі душі, які люди самочинно відривають од своєї плоті, потрапляють до мене.

— Таж чому ж ви маєте подобу Пікового короля? — запитала я, знову посмілішавши.

— Подоба в мене може бути різна, — засміявся він. — Перед п'яницями я постаю у вигляді пляшки, з якої відгонить спиртним, із зальотниками кокетую, мов манлива красуня. Слід сказати, що таких дурнів ще багато на білому світі, отож можна жити, розкошуючи. До другої світової війни мені тільки в Ризі належало дванадцять кам'яниць, а скільки ще в інших країнах. Ото я жив!

— А скажіть, — перебила я, — яка вам користь з картярів?

— Яка користь? — перепитав він. — Серед них я вербую собі підданих. Так, так. Колись, у давнину, люди вважали картярський борг справою честі і, якщо не могли сплатити його, порішали з життям. Тепер це рідко трапляється. Взагалі, теперішні гравці просто нікчеми супроти колишніх поміщиків.

— А ті, що розкладають пасьянс? Яка вам користь від них? Програти вони не можуть, побитися теж... — спробувала я спантеличити Пікового короля, та він перебив мене.

— Люба, невже у вас така коротка пам'ять? — вигукнув він, торкнувшись нігтем пістолета.

Я почервоніла.

— Крім того, я дуже люблю спостерігати, як під час гри розкриваються людські характери. Згадайте лишень, що навіть у найневинніші грі заздрять тим, кому щастить. Та й навіщо я розповідаю вам це, ви й самі заздрили то одному, то другому, коли в їхній гаманець потрапляли якісь жалюгідні грошенята. І хіба ви не помічали по собі, що вам хочеться здаватись людям кращою, ніж ви є насправді?

— Добродію, як ви смієте!..

— Хе-хе, ви не любите відвертості... — знущався з мене Піковий король. — Тоді як же розуміти вашу звичку — піднімати карту і зазирати під неї. Ви, щоправда, ніколи не робите цього при інших, коли розкладаєте пасьянс.

Більше запитань у мене не було, і я почала думати, як випровадити непрошеного гостя з хати.

— Ніби світає, — сказала я і мов ненароком позіхнула.

— Не може бути, — байдуже відповів Піковий король. — А як же з пасьянсом? — підморгнув він мені лівим оком. — Може, показати тобі якийсь новий?

Мене страшенно обурив цей самочинний перехід з „ви" на „ти".

— Щезни, сатано! — закричала я, але Піковий король і не поворухнувсь. Навіть зволив блаженно посміхнутись.

В цей час у сусідньому дворі закукурікав півень (відтоді я щодня кидаю йому через паркан чогось смачного). Піковий король схопився із стільця і метнувся до відчинених дверей балкона ,наче його гадюка вжалила. На порозі він заплутався в мантії. Королівський чорт перечепився. Я схопила пістолет і, підбігши до нього, вистрелила. Запахло сіркою, перед моїми очима лежала пробита кулею карта — Піковий король.

Якщо хтось скаже, що я це оповідання вигадала, то нехай зайде до мене, і я покажу йому в порозі дірку, пробиту кулею.

ЗМІНЕНО ДАТУ НАРАД

В нашім журналі ч. 10 було подано новинку, що Сесія Української Виховної Комісії (в складі представниць жіночих організацій) відбудеться в листопаді. Дату нарад змінено і Сесія відбудеться в Торонто 10 і 11 грудня ц. р.

Вісімдесятилітній ювілей пані Софії Ґрещук

Софія Ґрещук

У неділю, 21-го вересня ц. р. в Саскатуні, в Авдиторії Української Греко-Православної Церкви, відбулося відзначення 80-літнього ювілею з дня народження та довголітньої корисної праці на громадсько-церковній ниві пані Софії Ґрещук, що його влаштували друзі й приятелі.

Урочистість почалася молебнем, а далі спільним обідом, що його поблагословив парох Всеч. о. Прот. Ф. Керніцький. Господарем свята був адвокат п. Ю. Стечишин. Особливої урочистости святу надавала дуже поважне число присутніх, гарно прикрашена заля, багато квітів і смачні страви.

Програму свята започаткував господар своїм вступним словом привітання. Від місцевого відділу Союзу Українок ім. Ольги Кобилянської привітала ювілятку голова відділу пані Д. Баєр. Вручення квітів від кружка, до якого належить пані Ґрещук, виконала пані М. Дорош. Привіт від церковної громади дав п. І. Глуханюк, голова.

Головну промову, присвячену 80-літтю пані С. Ґрещук, виголосила пані Савеля Стечишин. Теплими словами підкреслила вона всю ту корисну працю на народній ниві, що її пані С. Ґрещук невтомно віддавала для добра народу.

Пані Ґрещук приїхала до Канади молодою дівчиною в 1912 році з Жовкви Західна Україна. В Канаді одружилася з Іваном Ґрещуком і від 1917 року молоде подружжя замешкало в Саскатуні. Попри свою ділову працю, як власники харчової крамниці, вони обоє все знаходили час для громадської праці й дім їх був справжнім українським осередком, де часто сходилися тодішні провідники, щоб обговорити українські справи та й намітити пляни громадської праці. Це було дуже важливе, бо в тодішніх часах мало ще було національно свідомих українських родин у Саскатуні. Панство Ґрещуки звернули на себе увагу своїм патріотизмом, щирістю й жертвенністю на громадські й церковні справи. Для українських студентів, що перебували в Саскатуні на студіях, дім панства Ґрещуків завжди був гостинним притулком.

Чоловік пані Ґрещук упокоївся 1937 року, залишивши завіщання, в якому призначив пожертву в сумі $1,000. для Консисторії УГПЦ на видання корисної книжки. За ці гроші видано „Історію нашої Церкви" В. Липківського. Окрему пожертву лишив він для місцевої церкви в Саскатуні. Пані Ґрещук і далі фінансово й морально підтримує всі корисні громадські справи.

Пані Ґрещук належить до тих перших членок, що дали почин у сформуванні жіночого товариства ім. О. Кобилянської в Саскатуні, 1923 року. Це товариство стало історичним, бо 1926 року воно допомогло створити першу всеканадійську організацію — Союз Українок Канади. Пані Ґрещук була активною в праці відділу Союзу в Саскатуні. Вона в цій організації займала пости голови, заступниці голови та очолювала ріжні комітети. Від 1928 року за ініціятивою пані Ґрещук товариство запровадило щедрування по українських домах. Пані Ґрещук вчила щедрівок та організувала щедрівниць. Це стало традицією в Саскатуні і далі продовжується.

Пані Ґрещук виконує обовязки сестриці при місцевій церкві вже поверх 40 років. Вона любить спів, знає величезну кількість найріжнородніших українських народних пісень, а в молодших літах брала активну участь у церковному й світських хорах. Та найголовніше те, що пані Ґрещук є людиною високої національної свідомости, тверда в своїх поглядах на українські національні справи й це намагається передати людям. Вона високо цінить українську книжку й друковане слово й все побивається, щоб громадська праця не зводилася тільки до придбання грошей. Пані Ґрещук оправдано є добрим прикладом і зразком для наслідування в нашому житті.

Наступний привіт виголосив від Інституту Могили о. О. Кравченко, його ректор. Від провінціяльної екзекутиви Союзу У. К. сказала гарне слово добр. М. Керніцька. Довголітня приятелька пані К. Салдат, з якою пані Ґрещук співпрацювала в організації, сказала від себе щире й тепле слово.

Щоб утривалити цю подію в житті пані Ґрещук, щоб дати наявний доказ щирости й дійсного признання ювілятці від вдячного громадянства пані М. Пігач від сестрицтва вручила їй золотий нашийний хрест, а від друзів і приятелів пані А. Лащук передала пані Ґрещук наручний годинник.

Після вручення дарунків о. Прот. Ф. Керніцький сказав глибокозмістовне кінцеве слово.

На всю цю увагу, привіти й дарунки відповіла пані Софія Ґрещук — Ювілятка свята. Сама вона, не зважаючи на вік, струнка, як українська тополька, з сивим гарним волоссям, як втілення досвіду й мудрости, схвильовано але піднесено й радісно промовила до присутніх. Подяка її була щира, поради материнські, а віра невмирущість української справи незламна й сильна.

З нагоди цього відзначення пані Ґрещук зложила пожертви: на „Промінь" — 10 дол., „Український Голос" — 5 дол., „Вісник" — 5 дол., „Жіночий Світ" — 5 дол.

Нехай же Всемилостивий Господь ще й далі посилає свою опіку пані Софії Ґрещук та береже її на многі літа!

С. С.

НОВІ КНИГИ

Докія Гуменна — „БЛАГОСЛОВИ, МАТИ!" — Казка-есей. Об'єднання Українських Письменників „Слово". Нью-Йорк, 1966. 288 стор.

Ми вже не раз знайомили наших читачів із творчістю Докії Гуменної. „Діти Чумацького Шляху", „Мана", „Багато неба", „Велике Цабе", „Епізод із життя Европи Критської", „Скарга Майбутньому", „Хрещатий Яр", „Жадоба", „Вічні вогні Алберти", „Серед хмаросягів" — такий вахляр творів пера Докії Гуменної. Тепер маємо новий твір письменниці — „БЛАГОСЛОВИ, МАТИ!".

Насамперед, гляньмо на зовнішній вигляд. Книжка ця дуже рясно ілюстрована мистецькими витворами минулих епох, знайдених у землі. Вже сама обкладинка привертає увагу. Тло її являє собою побільшену копію рисунку з 15-го тисячоліття до наших днів, зробленого на браслеті з мамутового ікла. Цей унікальний браслет знайдений був у селі Мізині на Чернігівщині і став предметом дослідження археологів усього світу, як перший зроблений людською рукою меандр, на багато тисяч років старший за грецький. На тлі мізинського рисунку впадають у око заголовні літери назви книги. Вони відтворюють ініціяли з української рукописної книги одинадцятого століття, „Слова Григорія Богослова".

А далі на кожній сторінці відповідні до тексту репродукції з різних епох: старої кам'яної доби, нової кам'яної й мідної доби, бронзової; дуже щедро представлено всесвітньовідомий скитський звіринний стиль. І все це викопане на Україні. Таких ілюстрацій у книжці 475. Вони — образний супровід до змісту книжки.

Який же зміст цієї незвичайної книжки?

У легкій розповідній формі, але не відбігаючи від науково встановлених фактів, авторка розгортає перед читачем панораму за панорамою, починаючи з тих найдавніших часів, як зажевріло на Україні людське життя. А зажевріло воно, і то досить інтенсивно, ще в льодовикову епоху. В той час, як Московщина була вкрита льодовими горами в два кілометри заввишки, на Україні вже буяло життя первісних родових громад. Вже виявлено на Україні до 250 таких родових селищ, де осідали мисливці на мамута. У тих селищах і витворювалися перші господарські умілості, громадські норми, вірування, міти й звичаї, що лягли в основу культури наступних поколінь, ба навіть нашої цивілізації XX-го століття.

Оце ж тоді вже закорінюється культ матері, такий відвічно незнищений, яскравий і сьогодні у нашій щоденній дійсності. Це в тих перших родових громадах у центрі всього стояла мати, господиня огнища. Образним виявом такого світоуявлення залишилися від тих далеких наших предків зображення жінки-матері. Ці зображення-статуетки поширені були на великому просторі від Піренеїв до Байкалу. Центром, що з нього ширилася на Захід і Схід людність із культом Матері (цими жіночими зображеннями), вчені вважають простір між Дніпром і Доном, цебто Україну. Це ж тут знайдено й хати з мамутових костей.

Наступна епоха, таки в старому кам'яному віці, знаменна зародженням патріярхального устрою наших предків. Це вимальовується на тлі леґенд, казок, звичаїв, що дійшли до нас, та решток матеріяльної культури, виявлених археологією. Але в ґрунтовно змінених уявленнях про світ, де жінці вже не приписувалося чудодійних здібностей, все таки й далі панувало жіноче божество. Це та сама Господиня звірів, птахів, гір, лісів, озер, рік і всього, що живе... Сама Земля — Мати-богиня.

Десь у 6-5 тисячолітті до нас на Україні започатковується хліборобство що згодом розвинулося в пишну трипільську культуру, чи іншими словами, культуру мальованої кераміки. В ті часи вже з'явилась на Україні добре влаштовані села з високоорганізованим побутом і надзвичайно естетичними смаками. Хати, посуд, — усе було майстерно розмальоване чи різьблене спіралями, що мали якесь культове значіння. І знову бачимо могутній культ матері, образно представлений у безконечних варіяціях жіночих зображень, потрібних для щоденного життя трипільців.

Д. Гуменна проводить лінію від трипільської культури до слов'янства, а для цього знову ж таки широким жестом гребе приклади з наших звичаїв, обрядів, обрядових пісень та й мови.

Дальша яскрава сторінка з історії України барвистою стрічкою розгорнулась у південних степах. Починаючи з восьмого століття до нашої ери і до першого-другого століття нашої ери там верховодили скити з їх неперевершеним звіринним стилем у мистецтві. Хоч яка це була виразно патріярхальна доба, — з вождем-патріярхом на чолі, бойовими дружинами, кочовицько-скотарським побутом, — проте в цих патріярхально оформлених родах верховним божеством була Табіта, яку скити називали своєю Царицею і яку шанували більше, ніж самого Папая-Зевса.

Тут Д. Гуменна наводить цікаві паралелі із скитських звичаїв і традицій Запорозької Січі, навіюючи думку, що Запорозька Січ являється спадкоємцем скитської держави, яка проіснувала в цих самих місцях 800 років. Один із аргументів авторки той, що як патронесою скитів була їх богиня Табіта, так і Запорозька Січ мала своєю Покровою Пречисту Діву.

Отже, каже Д. Гуменна, що попередня трипільська культура мальованої кераміки та пізніща передскитська й знаменита скитська доба з її всесвітньовідомим звіринним стилем у мистецтві, це — дві яскраві сторінки з минулого нашої землі. Обидві, — вияв багатства народньої душі, — перетопилися у багатовіковому процесі найскладнішої історії України, у співжитті та зударі. І ото з цих коренів веде українська людина свій родовід. Є чим пишатися, бо таких предків хотів би мати кожен передовий нарід. Цей стоп — народнє джерело, що ніколи не висихає. Коли в жахливих соціяльних катаклізмах падають мільйони замучених, розстріляних, заживо згноєних синів і дочок України, на їхнє місце приходять нові сили, ще кращі, ще талановитіші.

„Благослови, Мати!" не історія України і не підручник археології. Основна мета книжки — простежити в глибину тисячоліть, від самих початків, самобутність українського буття й показати, яка надзвичайно старовинна наша культура.

Ролю матері в цій береженій самобутності важко переоцінити, а ще важче повністю її охопити й простежити простим оком, така вона величезна. Тому ця книжка може бути настільною книгою для тих наших матерів, які з повною відповідальністю ставляться до своєї ролі різьбаря дитячої душі, які хочуть вщепити дитині свідомість своєї української повноцінности. Адже ж кожна українська мати повинна сподіватися, що її дитина запитає одного дня: „Мамо, хто ми такі? Чому українці й мої товариші ірляндці ,французи — не одне?" Щоб знати, що відповісти, треба знати наш корінь. Це ж і є зміст книжки „Благослови, Мати!" Книжка дуже стане в пригоді й старшим, студентам курсів українознавства, вчителям тих же курсів, та також і любителям української старовини.

В кінці книжки подано джерела, що ними користувалася авторка, не лишаючи сумніву у читача, чи не взято деякі твердження „із стелі". Список ілюстрацій з докладною адресою місця знайдення та опублікування мистецьких утворів наших предків стає в пригоді допитливому читачеві, який захоче докладніше ознайомитися й глибше простудіювати теми та підтеми, заторкнені у цій книжці. **А. Ант.**

З легенд рідного краю

ЧАЙКА

Чи доводилось вам чути, як чайка кигиче над морем? Грудьми припадає до хвилі, кигиче, мов кличе когось...

Кажуть люди, це дівчина милого шукає.

Був собі славний козак Ясюк, великий гультяй і п'яниця. Одинак у матері. А з одинака яка користь? Наїсться, нап'ється і гайда на вечорниці. А там всім допіка. Почалися обмови.

— Боже ж милий ти мій, — плаче мати щоночі, — як мені сина придержати дома?

І вирішила: оженю. Він, на диво, згодився, але тільки з найкращою з сіл навколишніх дівкою. От послали сватів — з нетерпінням чекають. Та їм каже:

— Піду лиш тоді, як прославиться в битвах з татарами мій наречений і додому поверне з дарунками вчасно.

Як почув це козак, надзвичайно зрадів, а мати заплакала гірко.

Зібрав Ясюк славних хлопців — і гайда до Криму. Вогнем і мечем здобував добру славу у землях далеких поганських. От розгніваний хан зібрав військо чимале і вирушив проти сміливця, щоб живцем його взяти. Послав відділ — немає, послав другий — ні сліду. Аж нарешті і сам летить з військом. Страшна січа була, аж земля просочилася кров'ю. Порубаний пострілянний, з останніх вже сил мужньо бився Ясюк, поки знесилений не впав серед поля. Тоді кинулись з гиком ординці, зв'язали і... кинули в море.

Розгойдались хвилі по синьому морі і вість понесли до Лиману. Довідалась мати, заплакала гірко. У незмірній розпуці прокляла лиху дівку, щоб та птахою-чайкою стала і шукала у хвилях тіло козаче.

Пропливають літа, грають хвилі на морі, а над ними лиш чайка кигиче чогось...

Вияв глибокого співчуття засилаємо родині — бл. п. д-ра Володимира Купченка, який упокоївся в Едмонтоні в червні ц. р. — дружині Анні, синам Ігореві та Олегові, донькам — Христині, Ірині і Славці та ближчій і дальшій родині. Хай Всевишній злагіднить гостроту Вашого горя по утраті мужа, батька і доброго сина українського народу. **Редакційна Колегія „Променя"**

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЯК ОЛЕСЕВІ ВЧИТИСЬ НАБРИДЛО

Минув Олесеві сьомий рік. Пішов він до школи, щоб навчитись читати і писати як слід.

Шкільний рік ще не закінчився, зима ледь-ледь в осінні днях стала прозиратися, а Олесь вже й читати, й писати, і навіть числити вміє. Книжку може прочитати, якщо вона великими літерами надрукована, слова на папері написати, цифри скласти.

Сидів він якось на лекції, а сонце просто Олесеві в лице світило. На сонці Олесь завжди кирпатенький; він зморщився і став, як китайське яблучко.

І раптом Олесь відчув, що йому набридло вчитись. Читати він уміє, писати — теж, та й цифри складати. Чого ж там ще!

Олесь підвівся, портфель узяв і пішов до дверей.

— Ти куди? — спитала вчителька.

— Додому! — відповів Олесь. — До побачення!

І пішов.

Додому прийшов і каже матері:

— Я більше до школи не піду!

— А що ж ти робитимеш?

— Як що? Ну... працюватиму.

— Ким же?

— Як ким? Ну, як ти, наприклад...

А мати Олеся лікаркою працювала.

— Гаразд, — погодилась мати. — Ось тобі тоді невеличке доручення. Випиши ліки хворому, у якого грип.

І мати дала Олесеві маленький аркушик паперу, на якому рецепти пишуть.

— А як його писати? Які ліки потрібні? — зацікавився Олесь.

— Писати латинськими літерами, — пояснила мати. — А які ліки, ти сам повинен знати. Адже ти — лікар!

Олесь посидів над аркушиком паперу, подумав і сказав:

— Мені ця робота щось не дуже подобається. Я краще, як тато, працюватиму.

— Що ж, давай, як тато! — згодилась мати.

Повернувся додому батько. Олесь — до нього.

— Я більше до школи не піду, — каже.

— А що ж ти робитимеш? — спитав батько.

— Працюватиму.

— Ким же?

— Як ти! — відповів Олесь.

А батько Олеся працює майстром на автомобільній фабриці.

— Дуже добре, — згодився батько. — Давай працювати разом. Почнемо з найлегшого.

Узяв він великий аркуш паперу, згорнутий в трубку, розгорнув і каже:

— От перед тобою креслення нової машини. У ньому є помилки. Подивись які — і мені скажеш!

Олесь поглянув на креслення, а це — не машина, а щось зовсім незрозуміле: лінії сходяться й розходяться, стрілки, цифри. Нічогісінько тут не розбереш!

— Я цього не вмію! — признався Олесь.

— Тоді я сам попрацюю, — сказав батько, — а ти поки спочинь!

Батько схилився над кресленням, обличчя його зробилось замисленим, серйозним.

— Тату! А чому у тебе на обличчі ялиночки? — спитав Олесь.

— Це не ялиночки, а, напевне, зморшки, — сказав батько.

— А чому вони?

— Бо я вчився багато, працював багато, — сказав батько. — Це тільки у нероб шкіра гладенька.

Олесь подумав, подумав та й каже:

— Мабуть, я завтра знову до школи піду.

С. Баруздін

ЖЕРТВИ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД ПІД ЧАС ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ В НОРТ БЕТЛФОРД, 12-го ЧЕРВНЯ, 1966 р.

В днях 12 червня ц. р. відбувся в Норт Бетлфорд окружний з'їзд Союзу Українок Канади. Звідомлення з'їзду було поміщене в ч. 8-9. Доповнюємо звіт світлинами з виставки і виказом пожертв на організаційний фонд.

По 5 дол. — Жін. т-во ім. О. Пчілки в Норт Бетлфорд, жін. т-во ім. О. Басарабової в Гефорд, пані О. Андрущак, М. Мадюк, пані Д. Гарасимів, пані Д. Кіндрачук, п. І. Ґоян.

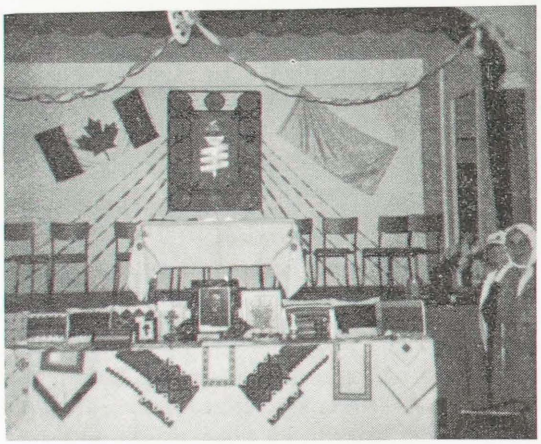

Світлина з виставки на окружному з'їзді Союзу Українок в Норт Бетлфорд, Саск.

Світлина з виставки на окр. з'їзді в Норт Бетлфорд

По 3 дол. — п. І. Іванчук, п-во П. Маліцькі.

По 2 дол. — п-во О. Войтюк, пані С. Лазарович, пані М. Войтюк, К. Друль, пані Спільчин, п. І. Саранчук, п-во А. Саранчук, п-во Е. Іванчуки, п-во П. Іванчуки, пані М. Гарбус, д-ка М. Керніцька, пані Д. Баєр, пані А. Янів, пані М. Бендас, о. О. Кравченко, п. Д. Напастюк, С. Стратійчук.

По 1 дол. — п. В. Павлишин, пані М. Пернаровська, пані Е. Табашнюк, д-ка Г. Зузак, пані А. Малик, М. Шпак, В. Гаврилів, пані А. Павлишин, пані М. Тимофійчук, пані М. Симчич, п. І. Данилів, п. Н. Буй, пані Р. Федько, п-на Р. Гнатюк, п. М. Гаврилів, пані М. Гарасим, пані Н. Ригорчук, пані Р. Бойко, пані К. Данилів, пані І. Новосад, пані М. Н. Іванчук, пані М. Мартинюк, пані С. Гарач, пані Г. Левчук, пані В. Поліщук, пані О. Войчук, пані В. Свистун, пані С. Лютець, п. Ю. Котик, п. В. Білик, пані Е. Левчук, п. Н. Данилів, п. Ф. Щудлик, пані Б. Катеринич, п. І. Кіщук, п. Г. Ю. Тимко, пані С. Іванчук, пані М. Іванчук, пані К. Свистун, пані А. Завальська, пані І. Білик, п. М. М. Саранчук, п. В. Спільчин, п. М. Войтюк, пані А. Турчиняк, пані М. Гавриш, пані Р. Павлів, пані А. Котик, пані С. Бузяк, пані М. Войтюк, пані Р. Стокалко, пані М. Ґоян, пані А. Никифорук, пані А. Семко, пані А. Срайко, пані М. Чижовський, пані А. Свистун, пані А. Шпак, пані М. Карплюк, пані А. Симчич, пані О. Ковальська, пані Н. Ковальська, пані П. Дмитрук; пані О. Никифорук, пані С. Никифорук, пані Н. Іванчук, пані Д. Никифорук, п. В. Сохацький, пані М. Дмитрук, пані О. Плута, п. О. Ґоян, п. В. Б. Калин, пані О. Ружецька, пані І. Саранчук, пані С. Чарко, п. В. Галевич, пані Р. Олексюк, пані А. Кіндрачук, пані С. Лютик, пані Б. Токарик, пані Кіщук, п. М. Ворик, п. І. Сметанюк, п. П. Ковальський, п. Й. Войтюк, пані П. Котелко, пані М. Стокалко, пані М. Сорока,

Дрібна збірка $2.40. Разом — $165.40.

Замість квітів на могилу моєї дорогої, ніколи незабутої братови, бл. п. Ольги Саранчук, яка упокоїлась у Вінніпегу 24-го січня 1964 р., засилаю в її память 5 дол. на журнал „Промінь".

Марія Козак, Торонто.

На невянучий вінок в память моєї дорогої матері бл. п. Д. Олексин, складаю на пресовий фонд журнала „Промінь" 5 долярів.

О. Максимишин, Саскатун

Чотири генерації — посередині Марія Бабій з Мензі 86 літ, з правого боку дочка пані Бабій А. Слонь з Овкбурн, зліва внука В. Мануляк з Вінніпегу і маленька правнучка Лєся. Активна праця пані Бабій в громаді в Мензі і жін. т-ві в Овкбурн держить її завжди молодою і життєрадісною.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

СВЯТО ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК

Вернон, Б. К.

Заходом заряду відділу Союзу ім. св. Кн. Ольги відбулося свято відзначення членок які пробули у товаристві по 25-ть і більше років. В неділю, 26-го червня, 1966-го року, свято почалося Службою Божою. Настоятель місцевої Церкви о. Я. Рибалка відправив Молебень за здоров'я членок а хор відспівав на „Многії Літа".

По закінченню Молебня усі зійшли до церковної залі, яка заповнилася членками та гостями. На головному столі, який був прекрасно прибраний, посередині стояв ювілейний торт. а на ньому по мистецьки зроблений напись: „Відзначення членок з нагоди 25-літньої приналежности до С.У.К.", по боках горіли дві свічки на срібних підставках. Торткоровай спекла й удекоровала пані Марія Сокол. На столі також були прегарно розміщені квіти і багаті страви.

За почесним столом засіли заслужені членкині із своїми чоловіками: Всеч. о. Я. Рибалка, добр. С. Рибалка, пані Марія Михайлюк голова жін. тов., пані Є. Ханасик 1-ша заст. голови, пані Л. Павлишин 2-га заст. голови, пані К. Винничук, уступивша голова. Заслужені членкині були слідуючі пані: Марія Микитюк, Анастасія Микитюк, Марія Сокол, Василина Кучер, Стефанія Пясецька. Наше т-во уже відзначило дві заслужених членкині ще в 1950-му році, а саме — пані Марію Михайлюк і пані Калину Винничук.

Після смачного обіду, що його приготовили працьовиті членкині, почалася святочна програма якою керувала секретарка відділу, пані А. Висота. До слова покликано голову жін. т-ва пані Марію Михайлюк, яка офіційно відкрила свято, пояснила його значення, привітала Ювіляток і гостей та покликала пять членок, щоб причипити китиці (корсажі) для ювіляток. Після вручення квітів, голова т-ва пані М. Михайлюк дала обширну доповідь про заслуги ювіляток.

Вона зазначила, що 25-ліття праця є це чверть століття, за що треба подякувати Богові, що допоміг і дав сили працювати для свого народу.

Світлина з ювілейного прийняття заслужених членок ім. св. Ольги, Вернон, Б. К. Зліва направо: Марія Микитюк, Анастасія Микитюк, Марія Михайлюк — голова жін. т-ва, Василина Кучер, Марія Сокол, Стефанія Пясецька.

Потім вручила ювіляткам почесні грамоти кожній окремо та побажала їм усього найкращого в будучности.

Далі обширну доповідь виголосила добр. С. Рибалка: „Праця єдина з неволі нас вирве, нумо до праці берімось". Ці слова шановні присутні, визначного українського письменника Бориса Грінченка можна сьогодні прикласти і до роботи жіноцтва, яке згуртоване під назвою Союз Українок Канади, яке своєю невтомною працею щирою і відданою, немов тим яскравим світлом, запалювало й інших до праці для рідної Православної Церкви та до пошани свого українського я. Ідея працювати для слави Божої і доброго імени українського народу не пішла відразу з великої маси людей, але її почали одиниці сильної віри і волі.

Сьогодні Союз з малої горстки виріс у могутню організацію, яка стоїть на сторожі української традиції і культури по всій канадійській землі від Галіфаксу до Ванкуверу включно. Жіноцтво від самих початків вибрало собі благородні цілі, а саме працювати для своєї Церкви та для українського народу. Ви, які сьогодні сяткуєте двадцять пять літній Ювілей праці в Союзі Українок, маєте вже великі здобутки праці за собою. Пора щоб молодше покоління

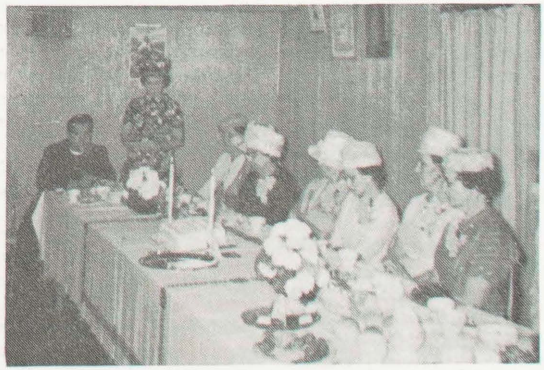

Світлина з ювілейного прийняття заслужених членок відділу: Зліва направо сидять о. Я. Рибалка, говорить доповідь добр. С. Рибалка, Є. Ханасик, К. Винничук, Марія Микитюк, Стефанія Пясецька, Анастасія Микитюк, Марія Сокол, Василина Кучер.

українських жінок переймало на себе дальшу громадську працю та йшло назустріч майбутньому, озброєне досвідом своїх попередниць. Але це не означає, що Ви маєте скласти руки і стати збоку.

Жінки як колись, так і сьогодні виконують велику працю на церковному і громадському полі. Від прибуття перших піонерів українців в Канаду, українська жінка зробила дуже багато. Першою турботою її було захистити родину від голоду і холоду. В тих тяжких умовах наша жінка не зломилася: вона вчила своїх дітей молитви, читати й писати. Мати брала своїх дітей на кожне Богослужження, пробувала приводити на кожну імпрезу до Народнього Дому, щоб тим уже змалечку привчити їх до всього свого рідного.

А чи ми, дорогі сестри, робимо так як робили перші піоніри і чи ми тепер своїх дітей беремо до Божого Дому та до Українського Народного Дому коли в нім відбувається якась імпреза. На це нехай кожна з нас відповість перед своїм сумлінням.

Відзнака Союзу Українок є смолоскип, а смолоскип, це символ вічної любови до свого рідного, Церкви та всього українського народу. Несім же високо відважно і з глибокою вірою в майбутність цей ясно горіючий смолоскип. Запалюймо його полумям любови-блеску, та хай він дійде до найдальших закутин світу і освітить добру дорогу кожній українській душі.

Після реферату добр. С. Рибалки слідував привіт від голови громади в Вернон, Б. К. пана В. Гекмана, який подякував ювіляткам за їхню довголітню працю при Церкві.

Від Українського Народнього Дому склав привіт пан Р. Крипякевич та сказав, що наша жінка є важна, бо ми її працю бачимо чи це буде при громадах чи при світських організаціях.

Після цього слідували короткі промови ювіляток, які висловлювали свої переживання і працю по відділах. Пані Марія Микитюк почала працю в Союзі у Ґудів, Саск., де була головою т-ва та одною з основоположниць. Після короткої, але змістовної згадки про працю в т-ві близько сорок років, пані М. Микитюк подякувала льокальному т-ву

Світлина заслужених членок відділу: Зліва направо: Марія Микитюк, Анастасія Микитюк, Василина Кучер, Марія Сокол, Стефанія Пясецька.

за те, що в ньому продовжується та праця, яку почали перші основниці Союзу і подарувала 30 дол., з яких 15 дол. на Союз у Верноні, 10 дол. на Фонд Кобринської, а 5 дол. на пресовий фонд „Променя". Пані Настуня Микитюк була довголітньою рекордовою секретаркою льокального т-ва, а початкуючі роки праці в Союзі провела в Мерлин, Саск. Пані Марія Сокол була довгі роки касієркою а початкуючі роки праці в Союзі провела у Вернон, Б. К. Пані Василина Кучер бувша довголітня голова жін. т-ва в Вернон, Б. К. як також і перші роки праці в Союзі були в льокальному т-ві. Пані Стефанія Пясецька бувша голова жін. т-ва в Вернон, Б. К. а перші роки праці в Союзі були в місцевому т-ві.

Покликаний до слова парох о. Я. Рибалка привітав ювіляток з їх поверх двадцят пяти літньою працею в т-ві та в коротких словах звернув увагу присутнім на зміцнення релігійного життя по домах, яке в сьогоднішній час не практикується. При кінці своєї промови о. парох побажав ювіляткам щастя й здоровя та щоб Вони й далі в єдності і любові працювали коло Рідної Церкви.

В кінцевому слові пані М. **Михайлюк** подякувала всім учасникам цього свята, а особливо тим, які давали поміч, щоб цей Ювілей відбувся як найкраще та закликала жінок, які ще не є в т-ві ставати членками та брати активну участь в громадському житті — церковному і світських організаціях СУС.

М. Михайлюк, голова

З ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Гемилтон, Онт.

Заходами відділу Комітету Українок Канади улаштовано **26 квітня** ц. р. 10-ту річницю смерти Олени Кисілевської, ціллю якої було вшанувати память одної з видатних жіночих постатей України. Імпреза відбулась формою академічних сходин, на яких учасниці мали змогу познайомитись з життям і діяльністю цієї видатної жінки.

На цім вечорі Комітет мав честь вітати доньку О. Кисілевської, пані Ганківську і пані Калину Сакалюк з Торонта та акторку Катрю Бранку Кривуцьку з Детройту. На вечорі були присутні голови всіх жіночих товариств та організацій міста Гемилтону.

Програму академії відкрила голова жін. КУК, пані Полус привітавши гостей і зясувавши значення вечора. Молитву провів Всеч. Прот. В. Федак. Програмою керувала референтка пані А. Кіт.

Цікаву доповідь про життя й діяльність Олени Кисілевської прочитала пані Придаткевич. В художній частині програми взяли участь пані Катря Бранка Кривуцька, яка прочитала поему В. Сосюри „Гетьман Іван Мазепа", а пані Галас прочитала новелю Олени Кисілевської „Гуцульська дівчина".

Наступних дві доповіді були — пані Калина Сакалюк говорила про Комітет Українок Канади та його завдання, а пані Ганківська дала жмут спогадів про родинне життя матері.

На закінчення пані подали гостям каву.

Анна Кіт

НА МНОГІЇ ЛІТА, МОЛОДЯТАМ!

Едмонтон, Алберта

Дня 3-го червня 1966 року відбулося в Катедральному Українському Православному Соборі св. Івана Хрестителя в Едмонтоні вінчання панни Ірини Туржанської з паном Григорієм Глеком. Святе Таїнство вінчання уділив молодятам Високопреосв. Владика Андрей, Архиєпископ Едмонтону й Західньої Канади в сослуженні Високопреп. Отців Прот. Юрія Туржанського, Прот. Олександра Хомяка, Прот. Остапа Фляка й Прот. Дмитра Лучака. Співав катедральний хор під управою диригента п. Романа Солтикевича.

Весільними батьками, які держали Святі Ікони в часі вінчання та застеляли рушники молодятам були п-во Федір й Людмила Онуфрійчуки з Йорктону, дядько та тета молодої. Дружками були: Марійка Онуфрійчук, Джоен Нансон, й Оля Онуфрійчук! В ролі дружбів були: Володимир Чайка, Гордій Глек, Андрій Туржанський. Весільна гостина відбулась в Авдиторії при Катедрі св. Івана. Весільною гостиною проводив, згідно з українськими традиціями, о. Прот. Олександер Хомяк, настоятель Катедрального Собору, до речі, сердешній приятель п-ва Туржанських й п-ва Глеків.

А тепер коротко про наших молодят! Ірина Туржанська, це одинока доня Впреп. о. Прот. Юрія і добр. Зіни Туржанських, побіч 16 літнього синка Андрія. Ірина прибула до Канади після закінчення другої світової війни, разом зо своїми батьками. Тут в Канаді вона виростала, тут вчащала до публичної школи а опісля до середньої (гайскул), яку закінчила з надзвичайно добрим успіхом. Закінчивши середню школу, записується на Саскачеванський університет, а опісля переходить до Албертійського університету.

Релігійно-національне обличчя Ірини формувалось під впливом домашнього середовища, в якому завжди панував й панує дух любови та пошани до свого рідного. Як студентка, в українському житті брала Ірина всю для неї можливу участь: перейшла рідно-шкільне й недільне навчання, проявляла належну активність як юначка організації СУМК, зокрема в його культурно-освітній ділянці. Ірина скромної та ніжної вдачі, її благородне серце налите любов'ю до своєї Української Православної Церкви та свого народу, вона горда на своє національне походження, прекрасно володіє українською мовою.

Григорій і Ірина Туржанські

Всі ці духові скарби отримала вона вдома, бо проблема виховання в дусі любови до свого рідного існує тільки там, де батьки занедбують своїх дітей уже змалку!

Григорій Глек, це син щирих та відданих членів Української Православної Церкви в Канаді, Інституту ім. П. Могили в Саскатуні, Колегії св. Андрея в Вінніпезі, Дмитра Глека (вже покійного) й пані Павлини Глек. Григорій Глек, закінчивши публичну та середню школи, записується на Саскачеванський університет, який успішно закінчує, здобуваючи професію інженера. Інженер Григорій Глек, ще як стдент університету стало замешкував в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, де навчився зберігати та шанувати духові й національні ціннощі історично-культурної спадщини свого народу.

За весільною гостиною вітали молодят Високопреосв. Владика Андрей, який уділив молодятам своє Архиєрейське Благословення на їхню нову дорогу життя. Промовляли цього вечора інж. Федір Онуфрійчук, о. Прот. Ол. Хомяк як також Впреп. о. Прот. Ю. Туржанський, батько молодої. Бабуня молодої 89 літня бабця Анна Онуфрійчук, яка була присутна на вінчанні своєї улюбленої онуки та раділа тим, що Господь дозволив їй діждати того дня, а до цього, як часто говорили бабця „радію тим, що моя онука вибрала собі за свого мужа таки українського хлопця"! В цілому весілля було велике й примірне. Гості, які прибули з різних провінцій (Манітоби, Алберти, Саскачевану) забавлялись у гарній та милій атмосфері та в справжньому весільному настрої, розвеселяючи новоповінчаних молодят співом, гарними дарунками та численними побажаннями, які наспіли також із України. Дорогі Молодята! Усі ми з вами веселилися, усі ми Вам складаємо ще раз наші сердешні привітання, але найбільшою нашою радістю було це, що це було весілля молодої пари, яка є запорукою збереження дальшого нашого існування в Канаді, як частини великого українського народу на вільній канадійській землі.

Щасти вам Боже на новому етапі вашого життєвого шляху!

Нехай Всевишній Благословить вас своїми милостями та щедротами!

Другого й третього дня (субота й неділя) батьки молодої Впреп. о. Прот. Юрій і добр. Зіна Туржанські влаштували у своїй резиденції традиційні поправини з участю родини, весільних гостей, парафіян та приятелів.

Два тижні пізнійше такі самі поправини відбувалися в домі молодого в околиці Енгелфелд, Саск. (біля Ватсон, Саск.) з участю членів родини молодого, многих гостей спеціяльно Саскачеванців, в тому ж з участю о. і добр. Туржанських. На цьому місці батьки молодої та молодого висловлюють сердечну подяку Високопреосв. Владиці Андрею за уділення Святого Таїнства Вінчання їхнім дітям, усьому Духовенству, яке взяло участь у Вінчанні та в гостині, усім гостям за дарунки, привітання. Сердечна подяка Катедральному Хорові за прекрасний спів під управою п. Р. Солтикевича, Жіночому т-ву за влаштування весільної гостини. Нехай Господь винагородить усіх сторицею.

Господар весільної гостини.

СОРОКЛІТТЯ ЕДМОНТОНСЬКОГО ВІДДІЛУ

(Докінчення з числа 10)

Пані К. Міськів належить до передових, членок С.У.К. В громадську працю включилася бувши молодою дівчиною. Була одною з організаторок товариства „Доньки України" в Реджайні 1927-го р. Двадцять років була секретаркою цього товариства, а опісля два роки головою. Відвідувала майже всі з'їзди інститутів, де бувало виступала з промовою. У 1941-му році панство Міськові переїхали до Едмонтону і пані К. Міськів вписалася до відділу Союзу при церкві Св. Івана. Один рік вона була заступницею секретарки, два роки секретаркою, під час війни була головою добродійного комітету, два роки вчила недільну школу, два роки була головою ком. молод. відділу С.У.М.К., два роки культ.-освіт. референткою в централі і добр. ком., була заступницею голови пров. екзекутиви на Альберту, а два роки головою. У 1956-му році була відзначена як переходова членка за приналежність до С.У.К., 1954-го року на з'їзді в Саскатуні була вибрана головою Союзу Українок Канади, сьогодні є референткою журнала „Промінь" у нашому відділі. Недавно була назначена до редакційної колегії журнала, 1955-го року у Вінніпезі з нагоди 25-ліття С.У.М.К. була нагороджена грамотою за працю для молоді.

Пані Г. Япішевська представила пані А. Тимчишин.

Пані А. Тимчишин це одна з сеньйорок нашого відділу, скромна, тихої вдачі. Двадцять п'ять років тому включалася в нашу працю. Раділа розвоєм нашого відділу, помагала все коли могла і чим могла, своєю працею була задоволена. Відвідувала радо наші підприємства, особливо садочок, українську школу, СУМК, бо в цих організаціях виховувалися її дві внучки, яких бажала бачити вихованими в українському дусі.

Пані Н. Базюк представила пані Л. Івасюк: Мені надзвичайно приємно представити одну з найбільш активних членок нашого відділу пані Лесю Івасюк. Ще з молодих літ вона включилася до громадського життя, а 1941-го року записалася до відділу С.У.К. в Едмонтоні. На цей час це був одинокий відділ С.У.К. на цілий Едмонтон. Вона є дочкою піонерки нашого товариства пок. М. Фербей.

За час 25-ти років вона виконувала різнородну працю у відділі: була заступницею голови, рекордовою секретаркою, кореспондентською, очолювала комітети: української школи, культурно-осв. програмовий, ювілейний, була в комітетах: матерей, садочка, молод. відділу С.У.М.К. і других. Пані Л. Івасюк приготовляла доповіді, виступала на радіопрограмах, на телевізії демонструвала писання писанок. Була головою пров. екз. на Альберту, рекордовою секр. і кілька років головою музею. У 1954-му р. П. Л. Івасюк займала становище першої заступниці голови централі СУК. На цьому становищі вона була сім років. Коли у 1943-му р. переорганізовано недільну школу і вона стає одною з перших учительок. Довгі роки належить до церковного хору, а цього року є в надзірній раді старшого відділу СУМК. Обставини заставили її доглядати своє підприємство, час її дуже ограничений, однак знаходить вона час на працю у відділі.

Повище згадані членкині відзначено грамотою і відзнакою смолоскипом за приналежність до відділу, безперервно на протязі 25 років. Нагороди вручала гол. відділу п. К. Засійбіда. Після цього були відзначені грамотою від централі СУК переходові членки. Грамоти вручувала п. П. Сліпчук, гол. пров. екзек. на Альберту.

Пані П. Яремчук представила пані Л. Івасюк. Пані П. Яремчук зі своїм пок. чоловіком були знані від піонерських часів у провінції Альберті. Довги роки проживали вони в Мирнам. Тут вони брали участь у проявах українського культ. життя У 1931-му році пані П. Яремчук вписалася до відділу СУК в Мирнам і через два роки була касиркою цього відділу. Народня праця в цій околиці була тяжка, — були місцеві перешкоди, однак родина Яремчуків все це перемогла і вони належать до піонерів Альберти. Переїхавши до Едмонтону п. П. Яремчук вписалася до нашого відділу. Тут вона помагала при різних працях, коли час і здоров'я на це дозволяли.

Пані М. Сулима представила пані Л. Голубіцьку. Пані Л. Голубіцька з роду Невчас вже від 15-того р. життя вступила на шлях громадської праці. 1928-го р. вписалася до жін. тов. при церкві Св. Івана. В короткому часі родина Голубіцьких виїхала до Канори, Саск. і тут п. Л. Голубіцька вписалася до відділу СУК. Побули вони в Канорі не цілий рік і вернулися до Едмонтону. 1930-го р. перебралися панство Голубіцькі до Радвей, Альберта. Тут енергійна і ідейна наша членка зорганізувала жіноче тов. і тим самим стала передовою членкою цього відділу та була довгі роки його головою. В 1944-му р. приїхали на сталий побут до Едмонтону. Пані Л. Голубіцька вернувшись до нашого відділу, виконувала багато різної праці. Була вона секретаркою, була в комітетах: музейному, культ.-осв., програмовому, соціяльному, базаровому, а найбільше праці поклала будучи гол. ком. української школи.

У провін, екзек. була секретаркою, а в домініяльній, за головування п. С. Василишин сповняла обов'язки архівістки."

Дальше до слова був покликаний о. прот. О. Хомяк, що прочитав слово-привіт від Високопреосвященнішого Владики Андрея. „На превеликий жаль, я є перешкоджений скористати з Вашого запрошення бути учасником Вашого 40-літнього ювілею. Але своїми молитвами й своїми думками я буду з Вами під час моєї Візитації у Вернон".

Працю нашого жіноцтва, зорганізованого в Союзі Українок Канади, я глибоко оцінюю, як величезний вклад в розбудову нашого церковно-релігійного й культурно-національного українського життя. Там, де є активне жіноцтво, в Союзі Українок об'єднане, там є повнота життя церковного й культурного, там є радість творчого життя, що його прагне наша душа, яка хоче жити за покликом Христа Спасителя: „будьте ви досконалі, як досконалий Отець ваш небесний" (Мат. 5:48).

Сердечно вітаю Вас, дорогі у Христі Членкині Союзу Українок Канади, цієї творчої й плодовитої організації, з нагоди 40-літнього Ювілею, та висловлюю Вам глибоке признання за вашу повну посвяти працю для добра нашої Святої Православної Української Церкви й української спільноти в Канаді, а зокрема для зросту церковно-релігійного й культурно-національного життя нашої

СВІТ. ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КУПЧЕНКА

В пятницю 10 червня 1966 р., в годині 5.30 по полудні, в Університетській лікарні в Едмонтоні, на 68 році життя, після операції серця, помер визначний педагог і мовознавець, великий народолюбець, визначний культурний і громадський діяч, обдарований поет і золотоустий бесідник д-р Володимир Купченко. Покійний був одною з найцікавіших постатей українського життя в Канаді. Це був невтомний робітник українського громадського життя. Смерть Володимира Купченка, це болюча і не замінима втрата.

Похоронні церемонії відправляли місцеві парохи оо. протоєреї О. Хомяк і Д. Лучак. У неділю, 12 червня 1966 р., в годині 8 вечора, в українській греко-православній Катедрі св. Івана в Едмонтоні відбулася Панахида, а похорон зі Службою Божою в понеділок 13 червня 1966 р., в годині 10 перед полуднем.

Тіло покійного поховане в українській греко - православній частині цвинтара Св. Михайла в Едмонтоні. Покійний, як щирий християнин, відбув перед смертю св. сповідь і прийняв св. Таїнства.

По панахиді о. прот. Д. Лучак подав коротенький нарис біографії покійного, а по похоронній Службі Божій, о. прот. О. Хомяк, в своїй промові підкреслив, що Покійний полишає по собі великі заслуги. Звертаючись до дружини, дітей і внуків Покійний, сказав, що найкращим вінком доброї пам'яті буде для Покійного, коли ви гідно заступите Його місце в рідних організаціях та в рідній церкві серед свого народу в Канаді. Прощальні промови над гробом виголосили Мельничук Микола, шкільний товариш Покійного і близький друг з гімназіяльної лавки, в бурсі ім. О. Ю. Федьковича, війни та з університету в Чернівцях, пан Андрій Жмурко, член У.Н.О., а на поминальнім обіді говорила пані Дарія Янда, членкиня Літературно-мистецького клюбу в Едмонтоні. В імені родини, за звеличання похорону Покійного, подякував присутнім пан С. Фроляк, зять Покійного.

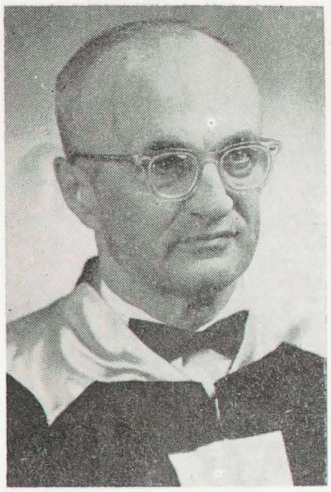

Похороном завідував пан М. Смолик, управитель Похоронного Заведення (Парк Мемориел Лимитед) в Едмонтоні.

Відходячи до вічности, Покійний полишив в смутку дружину Анну, двох синів Ігора і Олега, трьох дочок — Христину, Ірину і Славку, 17-ох внуків, та 3-ох братів — Григорія, Івана і Віктора, поселених в різних місцевостях Канади.

Д-р Володимир Купченко народився 7-го березня 1897 р. в селі Бергомет над Прутом, район Кіцмань, обл. Чернівці в Україні. До початкової школи ходив в рідному селі, а в 1910 році вступив до другої державної гімназії в Чернівцях, яку закінчив аж 1919 року, бо в 1915 році Вол. Купченко був покликаний до війська. Розпад Австрії захоплює його в Києві, і в часі формування Української Галицької Армії вступає в її ряди і працює в розвідці до 1919 року. Повернувшись до Чернівець, пок. Володимир здав матуру і вступив до університету, спочатку на правничий, опісля перейшов на філософічний факультет.

По закінченні студій співпрацював в одинокому українському літературно-науковому журналі „Промінь" в Чернівцях, де між іншим поміщував свої поезії. Протестуючи пером і словом проти надуживань влади на Буковині й живучи під знаком непевности, виїхав 1921 року до Канади, замешкав у Вінніпезі, де жив тоді його брат Віктор Купченко. Тут вступив на 3-тій, рік філософічного факультету в Манітобському університеті, вивчав англійську мову і і літною порою вчив в рідній школі. 1923 р. одружився з Анною Пиріг. Згодом як учитель української школи переїхав до Кенори, Онт. опісля знов у Форт Вілліям, Онт. Восені 1925 року Волод. Купченко дістає працю редактора „Канадійського Фармера" у Вінніпезі, а по рокові праці в редакції, переїхав до Альберта, як організатор Взаїмної Помочі. Восені 1926 року вступив до Учительського Семинаря і в наступному 1927 році вже був на посаді держаного учителя.

По двох роках учителювання Вол. Купченко був авансований на директора школи в Шипинцях. За час своєї педагогічної праці вчив у таких школах в Альберті: Прут, Шипинці, Чернівці, Елдоріна, Редвей, Беллис, Ворспайнт, Брудергайм, Дрей тон Веллей, Томагок і звідти вже відходить на емиритуру.

В 1965-му році, Покійний полишає назавжди школу, віддавши 44 роки свойого життя педагогічній праці. Завдяки своїй витривалості і здібностям, Покійний, за ті 44 роки жертвував себе праці в школі, в українському громадсько - політичному та культурному житті і все поглиблював своє знання дальшими університетськими студіями під час вакацій, здобуваючи академічний ступінь бакаляра філософії (BA), ступінь бакаляра педагогії (B.ED), та ступінь магістра філософії (MA), а вкінці добивається того, що на кілька років перед смертю одержав найвищий академічний ступінь — став доктором філософічних наук (Ph D).

Крім педагогічної діяльности, Волод. Купченко віддав велику частину свого життя громадським потребам, як вірний син свого народу, якого ніколи не переставав любити і для нього трудитись.

Хай канадська земля буде Йому легкою.

М. Мельничук

славної Катедральної Парафії, яка є осередком нашої Західньої Єпархії.

Боже Благословення нехай буде на Вас та на Вашій творчій праці! Щастя, міцного здоров'я й многоліття бажаю всім дорогим у Христі членкиням!

Андрей, Архиепископ.

Опісля членки ювілейного ком. подали традиційний ювілейний торт і каву. Усі разом заспівали „На многі літа" й „Де згода в родині". На закінчення гол. ювіл. ком. п. Л. Івасюк склала подяку всім тим, що причинились до звеличення цього свята.

О. Лукомська, секретарка ювілейного комітету

З ВІДВІДИН ГОЛОВИ СОЮЗУ В ЕДМОНТОНІ

З відвідин відділу ім. Л. Українки в Едмонтоні. Зліва направо — Калина Засійбіда, Анна Токарик — голова Союзу, К. Луців — предсідниця.

Членки відділу ім. Лесі Українки при громаді св. Іллі мали велику приємність вітати в себе голову нашої організації, пані Анну Токарик, яка промовляла в нас в неділю вечером на 31-го липня 1966 р.

Гостю привітала пані К. Луців, відкриваючи сходини. Пані Калина Засійбіда представила присутнім пані Токарик голову Союзу Українок Канади, подаючи її громадські заслуги для нашої організації.

У своїй обширній доповіді на організаційну тему, пані Токарик між іншим поділилась своїми враженнями з побуту на Україні минулого літа.

Промова пані Токарик зробила дуже гарне враження на присутніх і викликала чимало питань, на які пані Токарик давала пояснення. Пані Луців зложила подяку пані Токарик за її подорожні труди і цінні думки, що дають членству нової охоти до дальшої праці. На закінчення членки т-ва подали чай і перекусу.

Марія Гарасим, кор. секр.

З ВІДВІДИН НАШОГО ВІДДІЛУ

Торгилд, Алберта.

На місячних зборах нашого відділу в м. червні була присутня голова провінціяльної екзекутиви Союзу Українок в Альберті, пані Параня Сліпчук. Вона приїхала на запрошення нашого відділу, який зарядив зустріч з членками сусідніх відділів — Радвей, Редвотеру, Ватсону, Федори, Нюбруку і Егремонту. Цей вечір був присвячений організаційним питанням і проблемам місцевої праці. На зібрання зїхалось поверх 50 жінок. Разом з пані П. Сліпчук приїхали з Едмонтону інші пані — Наталя Базюк, яка говорила про журнал „Промінь" і його завдання, пані Гриник від Фундації ім. Наталії Кобринської, Марія Будник і пані Сулима.

Вечір пройшов дуже корисно. Організаційні справи реферувала голова пров. екзекутиви пані Сліпчук. Між іншими справами пані Сліпчук зупинилась довше над практичними вказівками дитячих садочків, молодших відділів СУМК. та іншої практичної діяльности на місцях, Проведено збірку, яка принесла 21 дол., з того 5 дол. на фундацію, а 10 дол. на журнал „Промінь".

Другий цікавий вечір відбувся у нашім відділі на 5-го серпня ц. р. Наші членкині мали приємність вітати голову Союзу Українок Канади, пані Анну Токарик, яка робила офіціяльну обїздку відділів в Альберті.

Пані К. Ґавалко привітала дорогу гостю і познайомила її з членками нашого т-ва. Пані Токарик поділилась з нами своїми враженнями про Конференцію в Тегерані, куди вона їздила як делеґатка. У своїй промові згадала про наш проект на Сторіччя Канади, про свій побут в Україні та подала деякі інформації про наш надходячий ювілейний з'їзд.

Подяку пані Токарик зложила голова нашого відділу. По цім членки подали чай і перекуску, щоб погостити нашу дорогу гостю. Переведено збірку на організаційний фонд, яка принесла 25 дол.

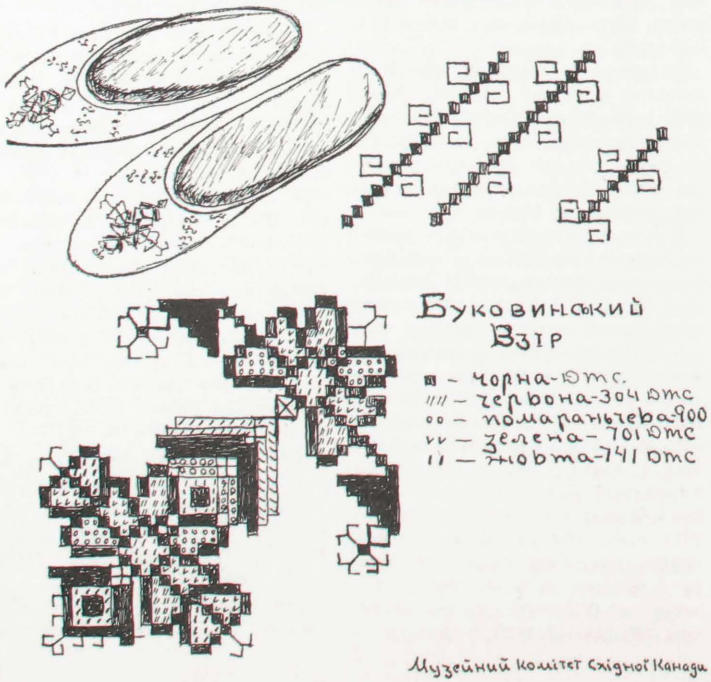

Потрібно до вишивання:

1 — матеріял, суконце пісковатого кольору.
2 — підшевку, сатина.
3 — підошви — грубе сукно, або шкіра, швець пришие.

Крій до своєї ноги.
Взір вишивати на канві.
Викіньчити чорною лямівкою.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Присмак з зелених помідорів

4 кварті зелених помідорів, 2 кварті селери, 12 середніх цибуль, 3 стручки червоного їдкого перцю, 1 ложка гірчичного насіння (мостард сід), 1 ложка селерового насіння, ½ ложки „тумерик", ½ ложечки мелених гвоздиків, 5 горнят жовтого або білого цукру, 5 ложечок солі, 1 кварта оцту.

Покраяти всю городину дуже дрібно або змолоти машинкою. Додати до городини решту складників. Варити одну годину, мішаючи час від часу. Влити гаряче варення до гарячих стерелізованих слоїків і тісно закрутити. Подавати до мяса.

На малу родину можна зменшити міру складників припису на половину.

Яринний сік

2 гальони достиглих помідорів, 1 буряк, 5 бил селери, 1 ложка солі, звичайної, 2 ложки жовтого цукру.

Вибрати тільки достиглі помідори. Помідорів має бути більше менш невеличке ведро. Почистити помідори і покраяти на дрібні кусники. Буряк почистити і розкраяти на грубі шматки. Селеру помити і розкраяти на половинки. Змішати всю городину і дати стільки води, щоб покрити дно. Помідори випустять власний сік. Варити пів години або аж помідори змякнуть. Відкинути буряк і селеру, а помідори перетерти через ситко. Додати сіль і цукор. Найкраще солити до смаку, якщо бажається мати недосолений сік. Загріти до кипіння і гарячим зливати в гарячі стерелізовані слоїки. Сейчас дати накривку і тісно закрутити слоїки. Перетримувати в холоднім темнім місці.

Ангельський Цитриновий Пай

Подавати на гостинні прийняття. Гості напевно попросять переписати собі припис цього незвичайного пая.

Пів горнятка білків (4 великі білки) одна четверта ложечки соли, 1 ложечка оцту, 1 і четверта горнятка цукру, 1 горнятко густої солодкої сметани, 2 ложки цукру, пів ложечки ванілії.

Вбивати білки аж стануть добре шумувати. Додати сіль і оцет. Дальше вбивати аж піна стане тугою. Ступнево додавати 1¼ горнят цукру даючи по дві ложки цукру кожного разу. За кожним разом добре вбивати аж зужиється цукор. Піна має бути туга й вилискуюча. Від доброго вбивання і малих дайок цукру залежить успіх піни. Виложити піну на вимащену і посипану мукою 9 палеву форму. Піну розгорнути більше на боки, щоб боки були грохи вищі від середини. Пекти у вільній печі (275 ступнів) одну годину. Коли готове, сейчас вийняти з форми, щоб пізніше не прилипло. Охолодити.

Сметанку вбити на туго, посолодити двома ложками цукру і додати ванілію. Виложити половину вбитої сметанки на спечену білкову піну. На верх того дати холодну цитринову начинку. Верх прикрити рештою вбитої сметанки. Подавати на стіл сейчас, або охолодити в холодільнику і подавати пізніше. Цей припис вистарчає на шість осіб.

Цитринова начинка до пая

Вбити чотири жовтки до білости. Додати одну третю горнятка цукру і дальше вбивати. Цукор давати малими дайками і за кожним разом вбивати. Додати дві ложечки тертої цитринової шкірки і три ложки цитринового соку. Варити над парою від пять до сім мінут мішаючи весь час. Маса має трохи згуснути. Охолодити.

Ребра по китайськи

2 фунти свинячих ребер, мука, змішана з сіллю і перцем, 1 горнятко води, ¼ горнятка жовтого цукру, 4 ложки оцту, 1 ложка соєвого сосу (Soya Bean Souce), сіль і перець, 1 ложка кукурудзяної мучки (корнстарч), 2 ложки води.

Покраяти реберця на одну кістку і кожну кістку розрубати сікачем на полоринку. Кавальчики мають бути маленькі. Посипати реберця мукою, посоленою і поперченою. Зарумянити в гарячім смальці. Товщ відцідити з ринки. Додати до мяса воду, жовтий цукор, оцет, соєвий сос, сіль і перець до смаку. Накрити щільною покришкою і варити на вільнім вогні, аж мясо стане мяке і відстає від кістки (в паротиснім пароварі це бере 15 мінут). Коли вже готове, розправити кукурудзяну мучку водою і додати до мясного сосу, мішаючи весь, щоб сос був гладкий. Хто любить густіший сос, може дати трошки більше кукурудзяної мучки. Подавати з випеченим рижом, підсмаженими грибками і городиною. Риж китайці поливають соєвим сосом. Дуже смачне, хто любить відмінні чужонародні страви.

Мігдаловий торт

Терта булка (пересіяна), 1 горнятко спарених мігдалів, 4 білки, 1 горнятко мілкого цукру.

Приготовити круглу квартову форму з трубкою. Висмарувати маслом і посипати тертою булкою. Змолоти мігдали якнайдрібніше. Піч загріти до 300 ступенів.

Убити білки на купчастий шум. Додавати по 2 ложки цукру і вбивати за кожним разом. Домішати змелені мігдали і рівномірно розправити. Виложити масу у форму і пекти 1 годину.

Вихолодити у формі. Звільнити стінки торта ножем і виложити торт на тарілку.

Закуски — потапці з помідорами

Пшеничний хліб нарізати квадратними шматочками завтовшки 1 сент., підсмажити на маслі і вкласти на бляшку. Зверху потапців накладати нарізані кружельцями помідори і верх посипати тертим голляндським сиром. Поставити в піч, щоб зарумянились.

Чи знаєте?

Ясні, вилискуючі металеві форми до печива відбивають тепло і підпікають печиво рівномірно на румяно з верху і зі споду.

Темні металеві форми, або застаріло притемнені втягають тепле дуже швидко і часто припалюють печиво зі споду.

Вогнетривалі склянні форми дають добрі висліди і рівномірно підпікають, але втягають тепло і затримують його довше ніж металеві. З тієї причини печиво в склянних формах потребує 25 ступенів нижчої температури, як подає припис.

Своєю милою персональністю та гарним відношенням пані Токарик здобула собі багато прихильности й уваги серед членок. Такі зустрічі з проводом на місцях є дуже корисні для нас на місцях.

К. Малайко, секр.

P 660
SAMYCIA MRS S JAN 68
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

Centennial Report

1867 1967 by JOHN W. FISHER CENTENNIAL COMMISSIONER

Звіт про століття: 1867-1967

(К.С.) — Один молодий чоловік запитав мене недавно, як я можу говорити з таким ентузіязмом про канадійську націю і збуджувати патріотизм, коли націоналізм спричинив стільки нещастя в світі. Це чесне запитання студента, який вперше мабуть серйозно приглядається своєму оточенню і бачить багато знеохочуючих проблем.

З одного боку молодий студент бачить малі недавно утворені вільні держави, сповнені зависти із-за сусідських володінь і їхнє бажання розвинути свою власну могутність; а з другого боку він бачить деякі старі держави, які намагаються панувати над багатьма іншими. Нічого дивного, що молоді люди сьогодні дещо цинічно розглядають націоналізм.

Найкращу відповідь, яку я міг би негайно дати студентові можна знайти в тексті промови з приводу відзначування століття у 1967 році; її виголосив член мого персоналу в Оттаві. Промовець — сам він теж молода людина — розглянув наші пляни на століття Канади і закінчив свою промову словами: „Чи справді варто жити в Канаді? Чи варто зберегти Канаду цілою? Особисто я не зворушуюся націоналізмом або патріотизмом настільки, щоб стати екстровертом, який з прапором у руці вихвалює благородні прикмети своєї країни. Прагнення бути наймогутнішою нацією в світі належить до минулого. Це значить, що народи мумусять уміти співжити з іншими; це значить, що наша свобода обмежена свободою інших людей".

„Я вважаю", говорив він далі, „що той факт, що багато людей у Канаді можуть співжити одні з одними та з багатьма людьми у світі є цінним обґрунтуванням нашого існування, як нації. Маючи це на думці, я є палким канадійцем і працюю для успішного відзначення всенаціональних роковин 1967 року."

Ми маємо за собою сто років історії без плями колоніялізму, без неслави агресорської політики супроти інших народів у світі, та без нерозв'язаних суперечок у власній родині. Нашим твердим канадійським правом є твердити, що вже сам факт існування такої країни в цілості і наш практичний доказ можливости співжиття в сім'ї багатьох етнічних груп і культур дає нам підставу бути гордими на Канаду.

Джан Фішер.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

624 Upper Ottawa St.,

Hamilton, Ont.